

A
II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

TARTALOM

ISKOLÁNKRÓL	2
A.) NEVELÉSI PROGRAM	
I. Pedagógiai alapelveink	6
II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai	7
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	11
IV. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	13
V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	14
1. A tanítási órák	14
2. A tanítási órán kívüli tevékenységek	15
3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	18
4. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	18
5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	19
6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	20
7. A szociális hátrányok enyhítése	20
8. A sajátos nevelés igényű tanulók, oktatása nevelése, rehabilitációs tevékenység	21
VI. Az egészségnevelési és környezeti nevelés programja	21
VII. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	54
VIII. A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, rendszere	55
B.) HELYI TANTERV	61
I. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények	62
II. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	64
III. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	65
IV. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	81
V. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	82
VI. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	83
VII. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok	91
C.) A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	91
I. A pedagógiai program érvényességi ideje	91
II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	91
III. A pedagógiai program módosítása	92
IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	92
D.) A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	92

ISKOLÁNKRÓL

- Bevezető -

Iskolánk, a székesfehérvári II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola a város egyik legrégebbi oktatási intézménye. Jogelődje az egykori fiú polgári, amely 1920-tól működött., majd 1946 - tól általános iskolává alakult át.

Az iskola több évtizedes története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Iskolánk fenntartója Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata. A fenntartónk által kiadott alapító okirat szerint alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik. Iskolánk arculatát tekintve **követelményelvű**, a gyermekek tanulási teljesítményét előtérbe helyező, amely arra törekszik, hogy tanulói intellektuális teljesítő képességük, pszichikumuk és szociális környezetük által meghatározott lehetőségeik optimumát ériék el. Tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, épületei, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felnövekvő fehérvári polgároknak!

Az intézmény tárgyi és személyi feltételei:

A tárgyi feltételek

Iskolánk épülete gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatási miniszter hathatós segítségével 1932-ben épült.

Az épületen építése óta alapvetően nem változtattak. Az építők lelkiismeretes munkájának köszönhetően jó állapotban vészelte át a háború megpróbáltatásait és a napjainkig is tartó rendkívüli zsúfoltságot.

Külső megjelenésében ma is tetszetős. Belső téralakítására a századelő iskolakoncepciója jellemző. A tantermek megfelelő méretűek, természetes megvilágításuk jó.

Az épületet 1982-ben felújították. Ennek során kisebb átalakításokat végeztek. Az oldalszárnyban lévő két szolgálati lakást megszüntették, ezekből melegítő konyhát, ebédlőt és két tantermet alakítottak ki.

A felújítás óta eltelt időszakban kényszer diktálta átalakításokat hajtottunk végre. Szertárak megszüntetésével, válaszfal áthelyezéssel csoportbontásra alkalmas kisebb termetet, számítástechnika szaktantermeket rendeztünk be. Szülői és pályázati segítséggel tornaszobát építettünk.

Az átalakítás nyomán ma 18 tanteremmel
 1 tornateremmel
 1 tornaszobával
 2 kisméretű műhellyel (tantermi célra használjuk)
 4 kisteremmel
 1 könyvtárral
 1 ebédlővel
 1 tanári szobával
 3 irodahelységgel
 2 szertárral rendelkezünk.

A tantermekben évtizedek óta 19-24 tanulócsoportot kell elhelyezni, ami nehezen viselhető zsúfoltságot okoz. Jelenleg 23 tanulócsoportunk 12 napközis és 2 tanulószobai csoportunk működik. A teremhiány az egyik legfőbb problémánk.

A következő időszakban fontos feladat a burkolatok, a padlók, a sportudvar aszfaltjának felújítása, a világítás és a fűtés korszerűsítése.

Bútorzatunk nagyrészt a felújítás időszakából származik, de jelentős hányadot képvisel a korábbi, gyakorlatilag meghatározhatatlan származású és korú bútorzat is.

A tantermek csövázás, korosztálonkénti megoszlású asztalai és székei nem igazodnak a kényeszerű vándorlás feltételeihez. (Az alsó tagozat - különösen az első két évfolyam - tanulói számára a székek és padok magasak, és ugyanez a berendezés a felsőbb évfolyamok számára elviselhetetlenül alacsony.)

Az iskola szemléltetőeszköz ellátottsága még elfogadható. Rendelkezünk a tanításhoz elengedhetetlenül szükséges eszközökkel, de ezek jelentős része már elavult. Fejlesztésre kizárólag pályázatok útján tudunk pénzt szerezni. A forrásokat korszerű magnók, tévék, fénymásoló, számítógépek és a tantárgyi szemléltetést szolgáló eszközök beszerzésére fordítottuk. Rendelkezünk állandó internet- hozzáférési lehetőséggel.

Könyvtárunk állománya meghaladja a tízezer egységet. Az állomány összetétele az iskola igényeihez alkalmazkodik.

A sikeres pályázatok ellenére is elmondható, hogy költségvetési források hiányában az eszközök folyamatos biztosítása a gyorsan változó követelmények, az emelkedő árak és az egyes eszközök gyors avulása (számítástechnika) miatt szinte lehetetlen.

Felújításra szorul az iskola stúdiója, az iskolarádió és a zárt láncú tévéhálózat működését biztosító berendezések többsége.

A tanterv követelményei alapján fejlesztenünk kell:

- az egyes tantárgyak oktatásához szükséges eszköztárunkat
- az életvitel, gyakorlati ismeretek műveltségi területhez tartozó eszköz-készletünket
- könyvtárunk állományát a különböző információhordozókkal, (könyv, CD, video, CD – ROM, folyóiratok)
- informatikai eszköztárunkat, (géppark korszerűsítése, programok beszerzése és a tantermekben való hozzáférés lehetőségének biztosítása)
- szertárainkat (fizika, biológia, kémia, testnevelés).

A személyi feltételek

Az intézményben 46 pedagógus, 1 könyvtárosi álláshely van. Az álláshelyeink mindegyike betöltött.

A korösszetétel alapján a testület döntő hányada az értelmiségi munkavégzéshez „ideális” korban van. Ilyen oldalról tekintve a testulettől a következő években is egyenletes teljesítmény várható. A fiatalabb korosztály tapasztalatszerzésével és a munkacsoportok közötti jobb együttműködéssel a hatékonyság még javulhat is.

A testület végzettségét tekintve is megnyugtató a kép. Valamennyi pedagógusunk rendelkezik a munkaköre ellátásához szükséges végzettséggel. Az intézmény szakos ellátottsága évtizedek óta biztosított.

A testület munkájára összességében az igényesség, az eredményre törekvés, a tanulókért érzett felelősség jellemző. Ez a garancia arra, hogy az ide járó tanulóknak színvonalas nevelést tudunk biztosítani.

A gazdasági technikai feladatok ellátására 18 álláshellyel rendelkezünk. A gazdálkodási ügyviteli feladatokkal 4 főfoglalkozású alkalmazott látja el.

A takarítást, karbantartást és étkeztetést 14 álláshelyen foglalkoztatott, többségében részfoglalkozású dolgozó látja el. A feladatok jó színvonalú ellátását e téren az alacsony bér és a kedvezőtlen munkakörülmények (az épület rendkívüli zsúfoltsága) hátráltatják.

Az iskola körzete

Iskolánk a városi önkormányzat által kijelölt körzeti beiskolázású intézmény. Körzetünkbe tartozik a történelmi Belváros jelentős része és a Belvárost közvetlenül övező panelépületes lakótelep, a Móri út és a város szélén található Fecskeparti lakótelep. A körzeti tanulók jelentős hányada a lakótelepekről érkezik hozzánk. A történelmi városrészben egyre kevesebb a gyermekes család. Tanulóink több mint fele körzeten kívüli.

A választásban a szülőket elsősorban iskolánk jó hírneve és hagyományai, az angol nyelvi tagozat és a kedvező továbbtanulási mutatók motiválják.

A családi környezet

Jellemző a kétgyermekes család (65 %), jelentős a három - vagy többgyermekes családok aránya is 14 %. Egy gyermeket nevel a családok 21 %-a. A családok 92 %-a a nagyszülőktől külön él. A szülők iskolázottsága kedvező. A városi környezetből adódóan természetes a magasabb iskolai végzettségű szülők aránya, de iskolánk esetében az átlagot meghaladó a magasan képzettek, a diplomával rendelkezők és érettségizettek aránya. Kisebb hányadot képeznek az alapfokú végzettséggel és képzettséggel nem rendelkezők.

A családok szociális helyzete az elmúlt évek során tovább polarizálódott. Felméréseink szerint a gyermekek közel 20%-a az átlagnál nehezebb anyagi körülmények között él. Folyamatosan változó a munkanélküli segélyből élők száma, amely jelenleg 8% körüli. A körzet változásával nőtt a roma származású tanulók száma.

A szegénységgel párhuzamosan szaporodik az átlagosat nagyságrendekkel meghaladó jövedelemmel rendelkező, jelentős vagyonra, anyagi biztonságra szert tett családok száma is. Szomorú tapasztalat, hogy mindkét réteg gyermekei között növekszik azok száma, akik a családtól kevés szeretetet, gondoskodást kapnak.

A szülők az iskola munkájával elégedettek. Magasra értékelik az anyanyelvi nevelés, a gondolkodás, az értelem fejlesztése terén elért eredményeinket. Igen jónak tartják a következetes tanórai munkát. Többet várnak tőlünk az egyéni képességek fejlesztése, az idegen nyelv oktatása, az önművelés iránti kedv felkeltése érdekében.

Az iskola legfontosabb feladatának a továbbtanulásra való felkészítést tartják. Az igények döntő többsége a teljesítmény - centrikus, követelő iskolát helyezi előtérbe. Ezt támasztja alá a szülők szándéka a gyermekeik továbbtanulását illetően is. Jelentős azoknak a száma, akik nyolc-, illetve hatosztályos gimnáziumba szeretnék íratni gyermekeiket.

A) NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol a tanulók biztonságban és jól érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - * tanuló és tanuló,
 - * tanuló és nevelő,
 - * szülő és nevelő,
 - * nevelő és nevelő között.

2. Iskolákban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. **Szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánunk nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világgépük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnék elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,

- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápolat kapcsolatok révén - folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk- eddigi hagyományaihoz híven - továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi, területi szintű tanulmányi és kulturális versenyek, rendezvények szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető *célja*, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képvisellete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.

4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Célok és feladatok az iskolai nevelés egyes szakaszaira

Az alsó tagozat (1-4. évfolyam) célja, hogy:

- Őrizze és fejlessze tovább a az iskolába lépő kisgyermekben a megismerést , megértést, a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységéből a az iskolai tanulás tevékenységébe.
- Segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Adjon teret a játék és mozgás iránti vágyaknak.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok értékeinek befogadására.

A felső tagozaton folyó nevelő-oktató munka célja, hogy:

- Folytassa az első szakaszban megkezdett készségek, képességek fejlesztését.
- Az életkornak megfelelő ismeretszerzési folyamatok figyelembevételével segítse elő az önálló tanulás képességének kialakulását.
- Készítse fel a különböző képességű tanulókat az érdeklődésüknek és tehetségüknek megfelelő továbbtanulásra.
- Alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek gyakorlására.

A célok megvalósítása érdekében az alsó tagozaton folyó nevelő- oktató munka feladata, hogy:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés igénye álljon.
- A gyermeki kíváncsiságra építve fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét. Szeretetteljes légkörrel, sokoldalú szemléltetéssel segítse elő a tanulók érzélemvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, feladat- és problémamegoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Segítse a tanulási nehézségek leküzdését.
- Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődésből adódnak.
- Tudatosítsa a gyermekekben a környezeti értékeket.
- Erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat.

A felső tagozaton folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- Fejlessze a tanulóiban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Teremtse olyan helyzeteket, amelyekben a tanulók gyakorlatban igazolhatják az olyan emberi értékek fontosságát, mint a becsület, a szavahihetőség, megbízhatóság.
- Tudatosítsa a gyermekekben a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.
- Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve az egymáshoz való viszonyulásban.
- Terjessze ki a demokratikus normarendszert a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- Ismertesse meg a nemzeti, nemzetiségi és etnikai hagyományokat, és neveljen azok ápolására.
- Fejlessze a tanulóiban a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak és életmódjának megismerésére.
- Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha:

- *az alsó tagozatos tanulóink 70%-a megőrzi a 4. osztályos tanulmányi eredményeit.*
- *iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencvenöt százaléka a nyolcadik évfolyam végén minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint hatvan százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)*
- *rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,*
- *ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,*
- *a tanulók mind az iskolai, mind az otthoni környezetben rendelkeznek a helyes egészségügyi szokásokkal, beleértve a személyi higiéniát, a környezet iránti igényességet s a helyes életmódot,*
- *életkorának megfelelő szintű elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően,*
- *az emelt szinten idegen nyelvet tanulók többsége az iskolaváltási időszakokban (4. 6. és 8. évfolyam után) tud kapcsolódni a speciális nyelvi osztályok programjához.*

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határozzuk meg:

- a Nemzeti alaptantervben és a kertetantervekben meghatározott egységes alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.

A két feladat azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- a különböző adottságokkal,
- eltérő mértékű fejlődéssel,
- iskolai és iskolán kívüli tanulással,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységgel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban **minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.**

Képzsünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában a tanulók életkori fejlettségi szintjének megfelelő kiválasztással és elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világképük, világszemléletük formálását, társas kapcsolatait, eligazodásukat saját testükön és lelki világukban.

A tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk megfogalmazásakor fontos szempontnak tartottuk olyan követelmények összeállítását, amelyek igazodnak a tanulók képességeihez és ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.

Törekedtünk arra, hogy az iskola nevelési, tanítási-tanulási folyamata:

- adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek (tanulásnak, játéknak, munkának),
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, eddze akarataikat,
- járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakulásához.

Jól tudjuk, hogy a személyiség kialakulásának, a nevelésnek az iskola csak az egyik (nem feltétlenül meghatározó) színtere. Ezért személyiségfejlesztéssel kapcsolatos céljainkat olyan konkrét feladatok - **az értelem nevelése, a segítő életmódra nevelés, az egészséges, kulturált életmódra nevelés és a speciális képességek (kompetenciák) fejlesztése** - köré csoportosítjuk, amelyekben az iskolának fontos szerepet tulajdonítunk.

1. Az értelem kiművelés terén feladatunk, hogy:

- ébresszük, őrizzük és fejlesszük tanulóinkban a megismerés iránti vágyat,
- ösztönözzük tanulóinkat a tudatos megfigyelésre, a tapasztalataik értelmezésére, feldolgozására,
- őrizzük és fejlesszük a játék szeretetét, fejlesszük az alkotásvágyat,

- alakítsunk ki olyan légkört, melyben a tanulási siker iránti vágy erősebb a kudarcától való félelemnél,
- fejlesszük az értelmi képességeket és az ehhez szükséges technikákat, gondolkodási műveletek: felismerés, összehasonlítás, összefüggések felismerése, tapasztalati következtetés fejlesztése, a kommunikációs készség fejlesztése: ábrázolás, ábraolvasás, írás, olvasás, értő olvasás, beszéd, beszédértés fejlesztése, gondolkodás: viszonyítás, általánosítás, osztályozás, problémamegoldás fejlesztése, tanulás: optimális tanulási módok, tapasztalati és értelmező tanulás fejlesztése.

2. A segítő életmódra nevelés terén elvégzendő feladatok

A segítő életmód kialakítása egyrészt a szociális értékrendek megismertetését, másrészt a pozitív értékrend elfogadását és azok szerinti viselkedés kialakítását jelenti.

Feladataink:

- iskolánkban olyan életrend és olyan szabályok kialakítása, melyek átláthatóak, kiszámíthatóak és betartásuk minden gyermek számára biztonságot nyújt, ezáltal hozzájárul a követendő magatartásminták, **szociális szokások** kialakításához,
- az iskola nevelői rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival, tanórán és tanórán kívül egyaránt,
- élményszerű pozitív minták felkínálása, személyes példamutatással, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, negatív, antiszociális cselekedetek elítélésével **mintát** nyújt,
- a lehető legtöbb ismeretet cselekvésbe, példába, esetekbe, de legalább elképzelt esetekbe ágyazottan, **fejleszteni a szociális ismereteket**,
- olyan pozitív érzelmi légkör fenntartása az osztályokban, az iskolában, melyben az ide járók jól érzik magukat és bátran megnyilvánulnak,
- olyan légkör kialakítása, melyben a segítség elvárt, elismert viselkedés, tevékenység,
- segítő **versengés képességeinek fejlesztése** tényleges versengési lehetőségek gyarapításával.

3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés terén az iskola alapvető feladatának a személyes beállítódás igényének növelését, a személyes képességek fejlesztését tekinti.

Feladatunk:

A testi képességek fejlesztése:

- a testnevelési órák, a gazdag diáksportkörü élet és a város által kínált sportolási lehetőségek kihasználása,
- a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése, karbantartása a tánc, a korcsolya oktatásával,
- a kézügyesség fejlesztése különféle tevékenységek során, a tanórákon és tanórán kívül.

Az önellátási képesség fejlesztése:

- egészséges, kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, rendszeres lakás és osztályterem rendben tartási igényének kialakítása, háztartási és ház körül munkák,

- a közlekedési, a vásárlási szokások mintáinak bemutatása.

A befogadóképességek kialakítása:

- a zenei befogadóképesség szándékos fejlesztése megfelelő zeneművek rendszeres hallgatásával,
- a vizuális befogadóképesség fejlesztése érdekében el kell sajátítani a képi- plasztikai kifejezés és kompozíció jelrendszerének olvasását,
- az iskolai környezet ízlést formáló alakítása,

Az önkifejezési képességek:

- megmutatni és gyakoroltatni az önkifejezés tárházának széles skáláját tanórán és tanórán kívüli tevékenységek során.

Önvédelmi képességek:

- az egészséges életmód megismertetése, az alapvető szokások folyamatos gyakoroltatása,
- az identitásvédő képesség, a mély, igaz értékek és a távolabbi érdekeknek megfelelő viselkedés kialakítása.

Önértékelő képesség:

- a nevelő munka során fontos, hogy a tanulói önértékelés rendszeressé váljon.

Önmegismerő, önfejlesztő képesség:

- az önismeret és önfejlesztő képesség alapozása érdekében olyan helyzetek, előadások, beszélgetések szervezése, melynek során a gyermekek felismerhetik saját öröklött adottságaikat, amely alapján kialakulhat az a felismerés, hogy mi iránt van hajlamuk, rátermettségük,
- a tehetség kibontakoztatásának segítése.

4. A speciális képességek fejlesztése

Az alkotókészség fejlesztése:

- a tantárgyi tananyagok kreativitást fejlesztő lehetőségeinek kihasználása,
- a tanórán kívüli szakkörök, önképzőkörök működtetése,
- az iskolán kívüli lehetőségek feltárása és kihasználása,
- a leírt szabályok szerinti önálló feladatmegoldások gyakorlása,
- a szabályalkotó képesség fejlesztése.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítással.
Feladat:
 - Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
Feladat:
 - A tanulói közösségek irányításakor a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.
Feladat:
 - A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
Feladat:
 - A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
Feladat:
 - A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:
- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
 - Az idegen nyelv, a technika és számítástechnika órákat- amennyiben ezt a tanulólétszám indokoltá teszi- csoportbontásban tanítjuk.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

1. Az alapítóhoz kapcsolódó hagyományok:

Minden ötödik évben nagyobb rendezvénysorozattal emlékezünk az iskola fennállásáról és alapítójáról, gróf Klebersberg Kunóról.

Az alapító emlékére:

- öregdiák találkozót,
- kiállításokat,
- szakmai tanácskozásokat szervezünk.

2. A névadóhoz, II. Rákóczi Ferenchez kapcsolódó hagyományaink:

- Intézményünk zászlója és jelvényében a lilium emlékeztet a névadóra.
- A jelvényt a tanévnyitó ünnepélyen tűzzük fel első osztályosaink mellé.
- Évente megemlékezünk születésének évfordulójáról.

A megemlékezés részét képezi a:

- matematikai,
- helyesírási,
- angol nyelvi,
- labdarúgóverseny, melyeket városi és megyei szinten szervezünk.

Iskolai szinten:

- bemutató órákat,
- nyílt napot,
- Rákóczi – vetélkedőt és versenyeket szervezünk.

Ugyancsak a névadó tiszteletére 3 évenként „Rákóczi – napok” címmel a fentieknél gazdagabb programmal tartunk rendezvénysorozatot.

3. Ünnepeink:

- Tanévnyitó ünnepély
- Október 23-a, az 1956-os forradalom emléknapja
- Március 15-e, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emléknapja.
- Ballagási ünnepély (a tanév utolsó tanítási napján)
- Tanévzáró ünnepély

4. Rendezvények, megemlékezések:

a. Kulturális jellegűek:

- Zenei világnap
- Aradi vértanúk emléke
- Mikulás
- Karácsonyi műsor és vásár
- Néptáncbemutatók
- Magyar kultúra napja
- Bálint-nap
- Farsangi bál
- Költészet napja
- Anyák napja
- Gyermeknap

b. Pedagógiai jellegűek:

- Házi tanulmányi versenyek
- Madarak, fák napja
- Föld napja
- Víz világnapja
- Tanulmányi kirándulások
- Őszi, tavaszi erdei iskola

c. Sport jellegűek:

- őszi, téli sportnap
- „Rákóczi – kupa” kispályás labdarúgótorna (városi)

d. Szabadidő jellegűek:

- nyári táborok
- téli sítábor
- hétfélig természetismereti túrák.

b) Diákönkormányzat.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működhet. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét - a tanulók felkérése és javaslata alapján - az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) *Napközi otthon, tanulószoba.*

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, - ha a szülők igénylik - az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-6.évfolyamon napközi otthon, az 7-8. évfolyamon tanulószoba működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport működik, ha ezt a szülők legalább 10 gyermek számára igénylik.

d) *Diákétkeztetés.*

A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülhetnek. A napközibe nem járó tanulók számára - igény esetén - ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskolában kell befizetni.

e) *Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.*

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a különböző okokból lemaradó tanulók felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képességfejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

f) *Iskolai sportkör.*

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

g) *Szakkörök.*

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

h) *Versenyek, vetélkedők, bemutatók.*

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A

versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

i) *Tanulmányi kirándulások.*

Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelő munka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) *Erdei iskola.*

A kötelező tananyag elsajátítása az iskolai tanórákon történik. A szülők kérésére, igény szerint szervezünk erdei iskolai programokat a közvetlen tapasztalatszerzés céljából. Ezek költségeit a szülőknek kell fedezniük. A költségek csökkentésére felhasználjuk a pályázati lehetőségeket.

k) *Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.*

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költségekkel is jár - önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

l) *Szabadidős foglalkozások.*

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

m) *Iskolai könyvtár.*

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár ingyenes használata segíti.

n) *Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.*

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók - tanári felügyelet mellett - egyénileg vagy csoportosan használják.

o) *Hit- és vallásoktatás.*

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak - az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül - hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a napközi otthon,
- a tanulószoba,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a családlátogatások,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- a iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat

segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkal való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

7. Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

8. A sajátos nevelés igényű tanulók oktatása, nevelése, rehabilitációs tevékenységek

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – a pszichés fejlődés zavarai miatta nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, valamint az önkormányzat felkérésére egyedi elbírálással autista- gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt iskola.

Pedagógiai programunk és helyi tantervünk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A rehabilitációs tevékenységünket teammunkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt.
- Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelő munkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus

közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A meghosszabbított beszámolás, szóbeli/írásbeli beszámolás lehetőségét pedagógusaink biztosítják.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A rehabilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális segédeszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A rehabilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás- fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A rehabilitáció részben a többi tanulóval végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

Terápiás hatású foglalkozásaink, szolgáltatásaink:

- úszás
- gyógytorna
- logopédia
- festés

A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.

- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett tanulók esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált oktatásban, nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az iskola már beírt tanulói. A helyhiányt az igazgató saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A tanulók osztályokba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett tanulók irányszáma 1-5 fő, a mindenkor számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az a nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az igazgató dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt tanuló a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi tanulókkal való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

VI. KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

1. Környezeti nevelési program

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelve a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és -megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Az iskola helye és épülete

Az iskola Székesfehérvár belvárosi részén épült, több mint 80 éve. Az épület tehát adott, de mindig van néhány teendő azért, hogy kellemesebb, otthonosabb legyen a mindennapi iskolai élet. Az iskola elhelyezkedése és beiskolázási környezete befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában jelenleg a tantestület körülbelül egyharmada foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül.

Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, és vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre.

Belvárosi iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet-és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. A 90-es évek óta természetismeret orientáltóságú osztályok indításával foglalkozunk tudatosan környezeti neveléssel.

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Alapelveink

Célunk a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakulásának elősegítése, a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Tartalma az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Fontos, hogy a tanulók mindennapi életvitelükben képesek legyenek a természeti, és az ezzel összefüggő társadalmi problémákat kezelni, megoldani. Ennek érdekében meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi- természeti felelősségét, formálnunk kell értéktudatát, együttműködési képességeit.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

Megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanulási- tanítási stratégiát igényel, amely figyelembe veszi az egyéni különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában.

A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélés, az ember-természet kapcsolat formálására, elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. Kiterjed a testi- és lelki egészségnevelésre, a társas készségek (konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés tartalmában összekapcsolódik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre.

Célkitűzéseink

A Nemzeti alaptanterv „Környezeti nevelés” közös követelményeiben megfogalmazott elvárások és a helyi sajátosságok figyelembevételével a következők:

Rendszerszemléletre nevelés:

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, önmaguk lássák meg a környezeti problémákat, azok

összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. A tanulók képesek legyenek a társadalmi fejlődés és a környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét megérteni.

Alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása:

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a környezeti problémákra, a tanórákon és azokon kívül szerzett ismereteiken túl, válaszokat is keressenek. Több alternatíva felállítása után azokat értékelni tudják és válasszák ki a megfelelő megoldást.

A globális összefüggések megértése:

Fontos, hogy a tanulók megértsék a létező környezeti problémák mögött álló gazdasági és társadalmi problémák okait. Ezeket tudják azonosítani környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva tudatosan cselekedni.

A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása, viselkedési normák kialakítása:

A tanulók ismerjék fel, hogy a környezeti kultúra, és annak minősége a létminőség egyik megalapozója. Gondolkodásukban tükröződjön a létminőséghez szükséges nem anyagi természetű dolgok szerepe. Fedezzék fel, hogy mit tehetnek egyéni érdekükben, alakuljanak ki azok a viselkedési normák, amelyekkel saját és környezetük nem anyagi létminőségét javíthatják.

A biológiai sokféleség jelentőségének megértése:

A tanulók fedezzék fel, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismerése:

A tanulók ismerjék meg, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában élni. Tudják, hogy e harmonikus együttélés eredményeként alakult ki környezeti kultúránk.

Rövid távú céljaink

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a fent említett hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

Új tervek:

- az iskolában tervezett új, speciális érdeklődésű, tantárgy tananyagának kidolgozása;
- az egészségnevelési program elkészítése,
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése.

Hagyományok ápolása:

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára;
- évfolyamonként erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása;
- tábor megszervezése és lebonyolítása;
- drogprevenációs program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása fejlesztése a diákokban:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analizálás;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és- megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelés tartalma

A Köznevelési törvény meghatározza az általános iskolában tanítandó tantárgyak rendszerét, melyben a környezeti nevelés, mint önálló tantárgy, nem szerepel. A kerettantervek által meghatározott környezeti nevelési tartalmak megvalósítási lehetőségei az intézményben:

I. Tanórai keretben szervezett környezeti nevelés

Az egyes tantárgyak tananyagának kiegészítése, a szabadon tervezhető időkeret terhére, a Kerettanterv környezeti nevelési tartalmával.

Környezetismeret**1. osztály**

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Az időjárás elemeinek (napsugárzás, hőmérséklet, szél, felhőzet, csapadék) megfigyelése. A víz megjelenési formái a természetben.	Az időjárás elemeinek és változásának megfigyelése, rajzos rögzítése. A megfigyelés során a víz megjelenési formáinak felismerése. Időjárási naptár készítése. Szimbolikus jelek (nap, felhő, eső, stb.) használata. A különböző csapadéktípusok vizsgálata.
Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, helyi szokások.	Részvétel a helyben hagyományos ünneplésben. Pl. Madarak és fák napja, a Föld napja. Egy fa, bokor örökbefogadása.
A közvetlen környezetben előforduló gyakori növények, állatok megfigyelése. Elemi ismeretek a növénygondozásról.	Érzékszervi tapasztalatszerzés a tanító irányításával. A sokféleség bemutatása. Növények gondozása az osztályban, iskolakertben (öntözés, tápoldatkészítés, ültetés, magvetés). Az iskolaudvar növényzetének vizsgálata. Séta az iskola közelében lévő kertbe, parkba. Madarak megfigyelése. Kedvenc házi vagy

	<p>hobbiállatok bevitele az osztályba (aranyhörcsög, macska, kutya). Könnyen tartható állatok az osztályban: halak.</p> <p>Növények gondozása az osztályban, iskolakertben. Búzavetés Luca napkor. Aranyfa (tévesen aranyesőnek is nevezik), barka hajtatása februárban. Virágos növények magjainak elvetése, palántanevelés anyák napjára.</p>
--	---

2. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. A környezetben előforduló anyagok érzékelhető tulajdonságai. Mérhető és nem mérhető tulajdonságok.	<p>A tulajdonságok (alak, szín, felület, alaktartás, összenyomhatóság, illat, íz, hang stb.) megtapasztalása.</p> <p>Kitaláló játékok: letakart tárgyak felismerése tapintás alapján; élelmiszerek felismerése ízlelés alapján; hangszerek hangjának felismerése, különböző zörejeknek az azonosítása a zajkeltő tárggyal.</p>
Az anyagok csoportosítása. Az anyagok tulajdonsága és felhasználhatóságuk közötti kapcsolat.	<p>Kapcsolat keresése tulajdonság és funkció között. Az anyagok azon tulajdonságainak észrevétele, amelyek miatt a környezetet szennyezhetik, veszélyeztethetik.</p> <p>Azonos funkciójú, de különböző anyagú tárgyak összehasonlítása: pl. fakanál, leveses kanál, műanyagkanál, vagy üvegpohár, műanyag pohár. Képgyűjtemények készítése: fából készül, fémből készül stb. Egy pohár vízbe olaj öntése: az olaj a víz felületét borítja be. Az autók kipufogó gáza és a tiszta levegő összehasonlítása: levegőkonzervek készítése.</p>
A termesztett növények megfigyelése. Növényi táplálékaink. Gyümölcsök, zöldségek szerepe az egészséges táplálkozásban.	<p>Tapasztalatszerzés előzetes megfigyelési szempontsor alapján.</p> <p>Vizsgálódás kertben, gyümölcsösben, veteményesben. Séta a piacon. Zöldségfélék, gyümölcsök gyűjtése, vásárlása, tisztítása, saláták készítése.</p>

<p>A vadon élő és a tenyésztett, kedvtelésből tartott állatok élete közötti különbség. Az állatok viselkedésének megfigyelése, összehasonlítása.</p>	<p>Az élőlények változásának megfigyelése az időben (növekedés, fejlődés, pusztulás). Az idő és az életmód kapcsolatának észrevétele (téli álmom, költöző madarak). A megfigyelt jelenségek okainak keresése, annak észrevétele, hogy egy adott ok megléte befolyásolja a jelenség létrejöttét (életfeltételek). Aranyhórcsög, tengerimalac, akvárium halak, kutya, házi tyúk stb. viselkedésének megfigyelése. Gondozás, az ember felelőssége az állatok életében. Képek sorba rendezése, a növények, állatok fejlődése időrendjében. Virágpalánták nevelése különböző helyzetekben: fény, víz megvonásának következményei.</p>
<p>Életműködésünk főbb jellemzői. A környezet szervezetünkre gyakorolt leggyakoribb ártalmas hatásai (pl. napsugárzás, hő, zaj, szennyezett levegő, víz, talaj, erős fény, a képernyő hatása, vérszívó élősködők).</p>	<p>A 8-9 éves gyerek helyes napirendjének kialakítása. Képek, szavak sorba rendezése. Szituációs játékok, bábozás. Az iskolai életrend tudatos alakítása: tanulás, levegőzés, mozgás, pihenés, étkezés ideje. A gyerekek korábbi élményeinek meghallgatása, elkerülési lehetőségek.</p>
<p>Székesfehérvár és környéke felszínének jellemző formái, vizei.</p>	<p>Természeti értékeink szépségének felfedeztetése. Séta vagy kirándulás. A tapasztalatok rajzos rögzítése. Képgyűjtemények (fényképek) készítése.</p>

3. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
<p>Ismerkedés a közvetlen tapasztalással nem megszereshető ismeretek forrásaival (gyermekenciklopédiák, egyszerű képes határozók, térképek, álló- és mozgóképek).</p>	<p>Tévéműsorok, reklámok és az azokban esetleg előforduló helyes és téves tájékoztatások megfigyelése, elemzése. Tévéműsorban a természetfilmek megjelölése. Mít nézzenek a gyerekek a televízióban? Könyvtári órák. Előzetes feladatok „búvárkodásra” enciklopédiákból, határozókból.</p>
<p>A növények életéhez nélkülözhetetlen környezeti feltételek vizsgálata. A környezet változásainak (pl.: fény, talaj időjárás, szennyező anyagok) hatása a növények életére.</p>	<p>Egyszerű kísérletek az életfeltételek bizonyítására. Palánták nevelése különböző feltételek között: fény, víz, talaj megvonása, talaj szennyezése. Hasonló helyzetek megfigyelése a kertekben, parkokban. Mi történik az „örökbefogadott” fával?</p>
<p>Helyes viselkedésünk a természetben.</p>	<p>Az ember szerepe a környezetében élő más élőlények életfeltételeinek alakításában. Tetteink</p>

	<p>következményeinek kutatása.</p> <p>Szituációs játékok. Irodalmi szemelvények. Séta kirándulás alkalmával a helyes viselkedés tudatos alkalmazása: madárles, hangok a természetben („hangtérkép” játék), szeméttérkép.</p>
<p>Életünk nélkülözhetetlen környezeti feltételeinek vizsgálata. A környezet változásainak hatása életünkre.</p>	<p>Megfigyelések, mérések. Saját tapasztalatok megbeszélése, összehasonlítás a társakéval.</p> <p>Naplókészítés, gyűjteménykészítés: jó és rossz a környezetünkben. Például rossz: a nagy autóforgalom okozta zaj és bűz. Jó: fákat ültettek az utcánkban.</p>

4. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
<p>Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága, szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyezőforrások a környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei.</p>	<p>Folyamatos megfigyelések egyszerű vizsgálatok, kísérletek a levegő, a víz a talaj tisztaságáról. Környezetünkből vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére. Belvárosunk levegőtisztaságának megfigyelése. Levegő-, víz-, talajvizsgálat érzékszervekkel és egyszerű vizsgáló eszközökkel (nagyító, szűrőpapír).</p> <p>A lakóhely feltérképezése, a tiszta és szennyezett területek észrevétele, rögzítése. Ugyanarra a területre többszöri visszatérés, a változások rögzítése. Vízminta vétele, egyszerű vizsgálata (áttetsző-e, zavaros-e, szagtalan vagy bűzös?). Van-e benne élőlény? Talajminta különböző helyekről: pl. erdő, veteményes, utca, játszótér: szín, morzsalékosság, vízfelvevő képesség, vannak-e talajlakó állatok?</p>
<p>Különválogató hulladékgyűjtés.</p>	<p>Jelentőségének felismerése és szükségességének belátása.</p> <p>Elhasznált elemek, papír, komposztálható hulladék elkülönített gyűjtése az osztályban.</p>
<p>A környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetek felismerése, az önvédelem lehetőségeinek megismerése.</p>	<p>Kapcsolat keresése az egyes anyagok tulajdonságai és a környezetszennyezés között. Jelenlegi viselkedésünk, szokásaink és azok jövőbeli környezeti hatásai közötti egyszerű összefüggések felismerése.</p> <p>Ötletroham: hogyan védekezhetünk a szennyeződés ellen? Szennyezés nélküli város tervezése. Dramatikus játékok.</p>
<p>Az ember hatása az élőhelyekre. A természet védelmének fontossága, védett helyi természeti értékek.</p>	<p>Annak észrevétele, hogy jelen cselekedeteink befolyásolják a jövőt. Kapcsolat keresése az ember tevékenysége és a természet veszélyeztetettsége között.</p>

	Képek, cikkek gyűjtése a természetvédelemről. A helyi természetvédelmi terület vagy természetközeli hely felkeresése, megismerése. A helyileg védett növény- és állatfajok nevének ismerete.
Helyes és helytelen szokásaink. Az egészséget károsító szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószerelés) kialakulása, veszélye, felkészülés az elutasításukra. A reklámok hatása életmódunkra.	Dramatikus játékok helyes és helytelen szokásainkról. Reklámok elemzése az elérni kívánt hatás és a valóság között.

Rajz és vizuális kultúra

1. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Kifejezés, képzőművészet	Rácsodálkozás a természet szép látványára. Élmények személyes hangú kifejezése rajzokban, festményekben, szobrokban (pl. állatokhoz, növényekhez kötődő témák). Virágok, csigaházak, tollak, termések gyűjtése, rendezgetése. Lenyomatok készítése. Nyomatok.
Tárgy- és környezetkultúra	Díszítés. A környezet szépítése. Harmonikus környezet kialakítása az osztályban: képek, függönyök, növények. Az esztétikum fenntartása.

2. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Vizuális kommunikáció	Élőlények ábrázolása közvetlen szemlélet és emlékezet alapján. Változások tudatosan megfigyelt vizuális jellemzőinek megjelenítése (pl.: évszakok, időjárás). Képeskönyv készítése: a négy évszak.
Tárgy -és környezetkultúra	Tárgyak csoportosítása. Használat és jelentés. A tárgyak üzenetének megfejtése. Régi használati tárgyak bemutatása, pl.: mángorlófa, csigacsináló. Mire használhatták?
Technikák	Konstruálás talált tárgykból (pl. termések, textilek, nemezelés gyapjúból). Bábok zöldségekből: krumplimalac, káposztatündér, szemétszörnyek készítése.

3. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Vizuális kommunikáció	A közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélése, jellegének leírása. Séták, kirándulások alkalmával a jellemző színek, formák megfigyelése, később ennek felelevenítése (pl. meredek domboldal, alacsony házak, karcsú templomtorony, fehérre meszelt kerítések...).

4. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Vizuális kommunikáció	Tapasztalati úton megismert folyamatok jellegzetes állapotainak ábrázolása (pl. egy növény élete). Folyamatábrák: virágot ültettem... Elolvadt a hóember... „Házimozi” – játék.
Tárgy- és környezetkultúra	Az épített környezet elemzése a rendeltetés és forma legegyszerűbb összefüggéseinek vizsgálatával. Város, falu konstruálása. A jellemző formák megkeresése. Játsszótér tervezése, makettkészítés.

Technika és életvitel

1. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
A természetes és mesterséges környezet anyagai. A lakás, az iskola, a játszótér tárgyai és anyagaik. A természetes anyagok. Az anyagokhoz kötődő mesterségek	Ismerkedés az anyagokkal, pl.: agyag, homok, fa, termések, levelek, szalma, nád. Az anyagok tulajdonságainak vizsgálata érzékszervekkel. Összefüggések felismerése érzékszervi tapasztalással az anyagok tulajdonságai és a belőlük készíthető tárgyak között az anyagok alakítása során. Agyagozás: madárcák, teknősök, csigák. Homokvár építése. Termésbábok készítése.
A gyalogos közlekedés szabályai. A biztonságos tömegközlekedés.	A közlekedés környezetszennyezése: lég- és zajszennyezés. Környezetbarát közlekedési formák, energiatakarékos járművek.

2. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Védekezés a környezet kellemetlen hatásai ellen. A természetes és mesterséges környezet. A lakóhely és lakótér. Az ember természetátalakító munkája.	Az ember és környezete. Az évszakok és az időjárási elemek megismerése. A környezet káros hatásainak felismerése és a védekezés módozatainak felsorolása. A természetes és az ember alkotta környezet megkülönböztetése, jellemzőik elmondása. Makettkészítés: ház hajtogatása. Berendezés. Öltöztetőbaba készítése
Az anyagok feldolgozása. Takarékos anyagfelhasználás.	Tárgyak készítése hagyományos kézműves technológiával (pl.: vesszőből, faágakból, háncsból, kukoricaszárból). Játékkészítés: zúgattyú, gúzs stb. Videofilmek a hagyományos mesterségekről. A maradék anyagok tárolásának megszervezése.

3. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Élővilág és tárgyi környezet. A biológiai élőhelyek hasznosítható anyagai. A hasznosítható élettelen anyagok.	A környezet tárgyainak anyagai és eredetének megismerése. Gyűjtőutak: kukoricacsuhé, fűzfavessző, tobozok, gyűjteménykészítés, rendezés. Videofilmek.
Háztartástan, életvitel Háztartási eszközök és biztonságos használatuk. Lakóhelyi szolgáltatások.	A háztartást megkönnyítő eszközök megismerése és használatuk gyakorlása. Helyes idő-, anyag- és pénzbeosztás. A háztartásban előforduló különböző energiafogyasztó berendezések megismerése, energiafogyasztásuk összehasonlítása. Otthoni számlák ellenőrzése. Környezetbarát fogyasztási szokások, hulladékkezelés, víztakarékosság.

4. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Épített környezet, korszerű építmények: épületek, utak, alagutak, hidak, felüljárók, toronyházak, tornyok. A nagyvárosi élet.	A városi és falusi élet összehasonlítása és vélemény megfogalmazása. A nagyvárosi élet előnyeinek és hátrányainak megbeszélése. Képgyűjtemények készítése. Szituációs játékok.
Az anyagok átalakítása. Az alapanyag, a résztermék, a félkész termék, a termék, a hulladék és a melléktermék fogalma.	Az alapanyagok célszerű kiválasztása és a legkevesebb hulladékra törekvés a munkafolyamatokban. Mesterségek és termékeik. Hogyan készül? Egy-egy termék elkészítésének folyamata.

Az emberi alkotással létrehozott terek esztétikai követelményei. Működőképesség és esztétikum.	Egyszerű makettek készítése. Hidak, viaduktok, toronyházak, alagutak. A lakóhely legszebb épületei.
A modern közlekedés eszközei. Szárazföldi, vízi, légi közlekedés. Helyi és távolsági közlekedés.	Közlekedés tömegközlekedési eszközökkel. A kerékpáros közlekedés gyakorlása, táblák, lámpák, útburkolati jelek megismerése. Különböző közlekedési módozatok környezet-szennyezési problémái. Környezetbarát szállítási módok.

Magyar nyelv és irodalom

1–4. osztály

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Irodalom, szövegértés A mindennapi életből, a természeti környezetből vett témán alapuló rövid szépirodalmi művek, versek, prózai alkotások, ismeretterjesztő művek.	1. o.: Kapcsolat keresése az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei, tapasztalatai között. 2. o.: A szereplők cselekedeteinek értékelése, következtetés tulajdonságaikra. Az események összefoglalása, a lényeges gondolat kiemelése. 3. o.: A szereplők cselekedeteinek, érzelmeinek, tulajdonságainak megfigyelése. Kérdések és válaszok megfogalmazása. 4. o.: Érzelmek, emberi kapcsolatok, fölismerése, értékelése a művekben. Több szempont figyelembevétele a szereplők viselkedésének megfigyelésében. Pl.: Zelk Zoltán: Párbeszéd, Nemes Nagy Ágnes: Madarak, Móra Ferenc: A másik macska Kányádi Sándor: A születés öröme, Fekete István: Tüskevár

Testnevelés

1–2. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Szabadidős sporttevékenységek	Séták, szánkózás, hócsata, hóemberépítés. Ügyességet fejlesztő közlekedési eszközök. A mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn való tartózkodás fontossága. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása.

3. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Szabadidős sporttevékenységek	Gyalogos, kerékpáros túrák, hócsata, korcsolyázás, szánkózás. A természeti környezet sajátosságai a túrák során. Helyes viselkedés a természetben. Természeti értékeink megismerése.

4. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Tevékenységek
Szabadidős sporttevékenységek	Számháború, járőrversenyek (a lehetőségek figyelembevételével). Helyes viselkedés a természetben. A zaj is szennyezi a természetet! Tájékozódás a terepen.

Ének-zene

1. évfolyam

Témakörök	Tartalmak
Ünnepkörök dalai (mikulás, lucázás, karácsony, márc. 15., anyák napja). Művészeti értékű komponált gyermekdalok (pl. gyermek és környezete: természeti és emberi környezet témákban).	Dalos játékok előadása. Éneklés szöveggel emlékezetből. Helyes testtartás, levegővétel alkalmazása.
Tárgyi, környezeti zajok, zörejek.	

2. évfolyam

Témakörök	Tartalmak
Újabb népi mondókák. Népi gyermekjátékdalok, népszokások.	Időjárásra, időjárás-változásra, évszakokra, természetre utaló mondókák.

3. évfolyam

Témakörök	Tartalmak
Szerepjátszó gyermekjátékok. Magyar népdalok, népszokások dalanyagának bővítése. Európai gyermekdalok. Nemzetiségi és etnikai kisebbségek dalai. Ünnepkörök dalai (regölés, tavaszi népszokások).	

4. évfolyam

Témakörök	Tartalmak
Jeles napok, ünnepkörök dalai.	

		Tananyagrészek, tartalmak
Magyar nyelv és irodalom	Célok: megérteni, írni, gondolkodni tanít ezzel valamennyi tantárgy tanulását segíti.	Általános személyiségfejlesztés.
5. évfolyam	Tájéleírás készítése valóságos vagy elképzelt tárgyról, lakókörnyezetünkről. Petőfi Sándor: Az Alföld Tájékozódás a dokumentumtípusok között: szépirodalom és ismeretközlő	Környezet leírása, közlése és a környezeti leírás befogadása. A családdal, iskolával, lakóhellyel kapcsolatos érzések leírása.

	könyvek, segédkönyvek (szótárak, lexikonok).	Verselemzés, mesék feldolgozása drámapedagógiai módszerekkel. Regényelemzés, filmvetítés.
6. évfolyam	Gyűjtőmunka csoportosan vagy egyénileg. A talált adatok célszerű gondos elrendezése, vázlatban jegyzetben.	Környezet ábrázolása, leírása. Példakép megfogalmazása, ballada feldolgozások drámapedagógiai módszerekkel.
7. évfolyam	A mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.	Modern informatika és adatbáziskezelés a környezeti nevelésben. Saját vélemény megfogalmazása. Versek összehasonlító elemzése.
8. évfolyam	Tapasztalatszerzés a mindennapi élet hivatalos iratainak megfogalmazásában.	Állampolgári nevelés a környezeti nevelésben. Erkölcsei ítéletalkotás, véleményalkotás. Verselemzések.
Idegen nyelv	Témakör: természeti környezetünk: a természet megóvása, Földünk nevezetes tájai, veszélyeztetett növények és állatok.	Globális nevelés, biodiverzitási probléma, fenntarthatóság. Képleírás, párbeszéd, fogalmazás, beszélgetés, vita, monológikus beszéd; Természetes anyagok felhasználása tantermek dekorálásakor. Újságcikkek, fordítások, képek gyűjtése, tabló készítése; Projekt készítése Budapest középületeiről, látványosságairól. Természeti környezetben megtartott óra. Célzott megfigyelések az élőlényekről, beszélgetés. Video, kiselőadás, szituációs párbeszéd.
Matematika	Cél: a tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismertetése; adatok gyűjtése környezetünkből; matematika a természettudományokban.	Statisztikák készítése, értelmezése. Táblázat-, grafikonkészítés. Átlagszámítások. Kalóriaszámítás. Pénz megtakarítási lehetőség a családban: pl. otthoni, éttermi étkezés összehasonlítása, menühöz való árának becslése, megtudakolása.

		<p>Mérések teremben, udvaron. Számítások környezetszépítéssel, védelemmel kapcsolatban:pl. Mennyibe kerülne az iskola udvarának füvesítése? Hány tanuló tartózkodhat a teremben, ha fejenként 3 köbméter levegőre van szükség stb. A matematikaoktatásba beépíthető sok környezeti nevelést szolgáló példa, amely a valóságból indul ki, absztrakt gondolkodással, számításokkal folytatódik, végül az eredmények és a tapasztalatok összevetésével fejeződik be.</p>
Informatika	Cél: tantárgyi multimédia oktatóprogramok kezelése. Táblázatok kezelése, katalógusokban való eligazodás.	Hatékony informatikai és kommunikációs technológia elősegítése
5. évfolyam	Böngésző programok által a hazai és nemzetközi környezetvédő szervezetek pályázatainak, irodalmának, felhívásainak figyelemmel kísérése. A grafikai programok oktatásánál a természet elemeinek reprodukálása, szerkezetük, sokféleségüknek érzékelése. Animáció készítése: Évszakok, Egy virág „élete”.	Ember- és környezetkímélő munkakörnyezet kialakítása, megóvása. A káros hatások ellensúlyozásának ismertetése (alacsony sugárzású monitor, helyes testtartás stb.). Az informatika oktatás során keletkező szennyező hulladékok szelektív gyűjtése (tonerek, patronok).
6. évfolyam	Elektronikus levelezés, Ergonómiai elvek és megoldások megismerése; Munkaeszközök optimális működésének megismerése, kíméletes géphasználat; Könyvtári bűvárkodás e témákban.	Tudatosítjuk, hogy az e-mail nemcsak gyors, de papírt sem fogyaszt, így papírt, fát, környezetet kímél. Szállítási feladatok sincsenek, így üzemanyag takarékos közlési mód is.
7. évfolyam	A hardverismeretnél ismételtén kitérünk az ergonómiai elvekre, a hitech alkatrészek környezet- és egészségkímélő hatására. Táblázatok összeállítása környezeti katasztrófákról, környezetbarát anyagokról és eseményekről. A gyűjtőmunka anyagának feldolgozása szövegszerkesztéssel, kiegészítése saját rajzzal, beszkenelt, letöltött képpel.	Tudatosodják a tanulóknak, hogy természetes emberi törekvés az egészség és környezet egyre színvonalasabb megkímélése, ennek érdekében újabb, káros hatásoktól egyre mentesebb termékek megjelenése az informatikai piacon is.

8. évfolyam	<p>Mozgófilm és prezentáció készítése aktuális környezetvédelmi témában (védett állatok stb.) problémák, lehetséges megoldások.</p> <p>Programnyelveknél a természet mintáinak, adatainak feldolgozása; pl.: Koch görbék felhasználása jégkristály szerkezetének reprodukálásához. Virág, fa szerkezetének megrajzolása, növekedésének érzékeltetése a programírással.</p> <p>Adatbázis létrehozása: hazai védett madárfajok – szűrés, lekérdezés.</p>	<p>A gyűjtés, feldolgozás, programok készítése során olyan szintű ismeretekhez, élményekhez jutnak a gyerekek, melyek hatására várhatóan meg is óvják környezetüket, kiállnak a környezetkárosító cselekedetek, tervek ellen.</p>
Történelem és állampolgári ismeretek	<p>Célok: a tantárgy alapot ad a demokratikus közéletben való tudatos részvételhez.</p> <p>Annak megismerése, hogy a földrajzi környezet hogyan hat egy ország, térség fejlődésére.</p> <p>A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás kialakítására.</p>	<p>Állampolgári neveléssel való kapcsolat: a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatához való hozzájárulás.</p> <p>Tevékenység: a múlt egyes elemeinek, tevékenységének megismerése és rekonstruálása mellett jövőtervezés, makettek, rajzok, fogalmazások, esetenként számítógépes animálás révén.</p>
5. évfolyam	<p>Vadászat, halászat, gyűjtögetés, természeti népek napjainkban</p> <p>Földművelés, állattenyésztés, termelés, természetimádás</p> <p>Öntözéses földművelés</p> <p>Természet és gazdaság görög és a római világban</p> <p>Finnugor nomád pásztorkodás</p>	<p>Természettudományi / Néprajzi Múzeum.</p> <p>Videofilmek közös megtekintése feladatlapok kitöltésével.</p> <p>Szituációs játékok – „jön a kardfogú tigris”.</p> <p>Ahol lehetséges terepen gyűjtögetés, halászat/ kézzel, horoggal. Múzeum, kiállítás és kézműves foglalkozás: agyaggal, szalmával, rézlapokkal, rézszálakkal.</p> <p>Szituációs játék – varázslás. Videó Egyiptomról. Tepsiben homokból, falapokból csatorna, zsilipkészítés / <u>otthoni munka</u>.</p> <p>Egyéni beszámoló, kiselőadás: Milyen környezeti katasztrófával járt Mezopotámiában a túlzott termelés?</p> <p>Egyéni beszámolók, kiselőadások könyvek, filmek alapján a környezeti adottságok</p>

		és az ebből eredő tevékenységekről; mivel jártak a hajóépítésekhez szükséges nagy mennyiségű fakitermelések rajzok, festmények és makettek készítése <u>otthoni munka.</u>
6. évfolyam	Város és falu Az újkor: gyarmatok, manufaktúra, világkereskedelem	Falvak elhelyezkedése; épületek, szántók, legelők, kert; eszközök; az évszaknak megfelelő munkák; az erdő adta megélhetési lehetőségek megfigyelése feladatlapok segítségével rögzítése, feldolgozása; az ipar megjelenése és természet-átalakítása: vaskohászat Ómassán és Diósgyőrben /7. évfolyam anyagához /, Erdei Iskola. Egyéni beszámolók, kiselőadások: Európa gazdagodása és fejlődése milyen „árat” fizettetett az indiánkultúrákkal és népekkel. Térkép készítése a világkereskedelmi útvonalakról montázssal: mit visz a hajó – <u>otthoni munka.</u>
7. évfolyam	A polgári átalakulás: a mezőgazdaság és a gépek forradalma Az iparvárosok kialakulása, Magyarország a millenniumi ünnepek, a világkiállítás idején /fények és árnyékok/.	Iparművészeti / Mezőgazdasági Múzeum feladatlapok alapján való megtekintése egyéni beszámolók, kiselőadások a természeti környezet átalakításáról /bányászat, folyószabályozás / és szennyezéséről; az épített környezet és az emberi kapcsolatok elsivárosodásáról /munkás bérlakások/ és gazdagodásáról /gyártulajdonosok palotái, úthálózat, vasúthálózat/; ez utóbbi környezetszennyezéséről.
8. évfolyam	Az ökológiai problémák	Egyéni beszámolók és kiselőadások az egyéb tanórákon, a tömegtájékoztatásban megismert problémákról; külföldi és hazai jó és rossz

	<p>A fogyasztói társadalom problémái</p> <p>A népességrobbanás a világ szegényebb felén</p> <p>A globalizáció problémája</p> <p>Az Európai Unióba való belépésünk problémái</p>	<p>megoldásokról; a bekövetkezett katasztrófákról és arról, hogyan lehetett volna elkerülni őket /pl. 2000. évi hazai árvíz/; a régiók, a kisebb közösségek, az osztály lehetőségei (papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, a szemetalás, a zaj-, idegi ártalmak csökkentésére).</p> <p>Fogalmazások, rajzok, tablók készítése a jövő városairól, otthonairól – <u>otthoni munka</u>.</p> <p>Egyéni beszámolók, kiselőadások: milyen találmányok révén lehetne a sivatagok visszahódításával élelmiszertermeléssel és ipartelepítéssel fejleszteni ezeket a területeket.</p> <p>Beszélgetés, hogyan őrizheti meg egy kis ország a kultúráját, szokásait, identitását.</p> <p>Előzetes gyűjtőmunka alapján beszélgetés arról, mit tehet az ország, és mit tehet az egyén, akár a tanuló is, hogy a csatlakozás előnyeiből minél többet élvezhessen; a hátrányokat pedig a lehetőség szerint minimalizálja.</p>
Fizika	Cél: annak felismertetése, hogy a fizikai ismereteket természeti környezetünk megóvásában is hasznosítani lehet	
7. évfolyam	Közlekedőedények: környezetvédelmi vonatkozások: kutak, vizek szennyezettsége.	<p>Egyszerű mérések adatfeldolgozás, grafikonok, diagramok értékelése.</p> <p>A víz fizikai tulajdonságainak vizsgálata, érzékszervi vizsgálatok.</p> <p>Kísérlet: különböző szerkezetű talajok víz- áteresztő, vízmegkötő képessége.</p> <p>Cikkek, képek gyűjtése a víz- és talajszennyezésről, azok hatásáról.</p>
8. évfolyam	Az egyes elektromos fogyasztók, háztartási gépek teljesítményének, fogyasztásának megállapítása.	Galván elem szétbontása tanári felügyelet mellett. Fogyasztásmérők leolvasása.

	Az energiatakarékosság globális stratégiai jelentősége. Az energiatakarékosság hétköznapi, gyakorlati megvalósítása.	Elektromos fogyasztás összehasonlítása neoncsövek és izzólámpák esetén, számítások. Háztartási energiafogyasztással kapcsolatos kiadások elemzése, energiatakarékossági lehetőségek otthon, iskolában.
Biológia	Cél: a tanulók legyenek tisztában, a földi élővilág sokféleségével, e sokféleség értékével, segítsék elő e változatosság fennmaradását. A globális problémák és a rá adható biológiai válaszok bemutatása. Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a környezet között lévő kapcsolatok bemutatása.	
7. évfolyam	A földi élővilág általános jellemzése. Az életközösségek pusztulásának okai, védelmük jelentősége a földi élet és az ember szempontjából. A forró övezet: az őserdők pusztulása és védelme, az elsvatagosodás. A mérsékelt övezet: a lombdők, a füves puszták, a tajga és védelmük. A hideg övezet: a tundra, sarkvidék és védelmük. Tengerek: életközösségek, szennyezés megelőzés és öntisztulás. Rendszerezés: különböző élőlénycsoportok jelentősége és védelme, táplálékláncok	Videó- anyagok megtekintése, szakirodalmak tanulmányozása, aktualitások figyelemmel kísérése, megbeszélése. Önálló információgyűjtés különböző életközösségekről, élőhelyekről. Kiselőadások, posztterek készítése. Látogatás valamelyik vadasparkba vagy állatkertbe. Az élőlények életmódja, élőhelye, szervezete közötti összefüggés megfigyelése. Szituációs játék az ember bioszférára gyakorolt hatásával kapcsolatban.
8. évfolyam	A mozgásszegény életmód következményei. A légzőszervekre ható környezeti ártalmak, a dohányzás káros hatásai. Az egészséges táplálkozás.	
Kémia	Cél: fel kell hívni a figyelmet, hogy a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, és potenciális környezetvédő. Ki kell fejleszteni a tanulóknál az anyag- és energiatakarékosságnak mint a környezetvédelem egyik hatékony módszerének a szemléletét. Ismerjék meg az elterjedt vegyszereket, ezek élettani hatásait. Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy ők maguk is sokat tehetnek a környezet és	

	saját egészségük megóvása érdekében.	
7. évfolyam	A megismert anyagok szerepe a mindennapi életben helyes használatuk, egészség- és környezetkárosító hatásai.	A környezetünkben előforduló legismertebb kémiai változások felismerése, értelmezése. Az ivóvíz paraméterei. Kísérlet: desztillálás (kémiailag tiszta víz). Oldatok kémhatása, mérések , pH. A vízkeménység okai, következményei, kísérlet: cserepes virág öntözése kemény vízzel, vegyszeres vízzel. Beszélgetés, tanulói gyűjtőmunka, kiselőadások a vegyszerek élővilágra gyakorolt hatásáról környezet-szennyezésekről. Légszennyezéssel kapcsolatos adatok elemzése.
8. évfolyam	A környezet terhelését csökkentő lehetőségek a mindennapi életben. Szervetlen anyagok a természetben és a mindennapokban. Talaj: Na, CaCO ₃ , K, Mg, Si stb. Víz: keménység, vízkő, savasság. Építkezések anyagai. Korrozóvédelem . Környezeti kémia: energiagazdálkodás, tűzifa, természetes és mesterséges szenek, kőolaj, földgáz, atomenergia, elektromos áram. Megújuló energiahordozók, energiatakarékosság. Levegőszennyezés: üvegházhatás, savas eső, szmog. Vízszennyezés, kémhatás, iontartalom, szerves szennyeződés, szennyvíz és tisztítása.	
Természetismeret	Cél: az egészséges és környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása. A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák attitűdök, értékrend kialakítása. A környezettudatos döntések elősegítése. A tanuló lássa be, hogy ő maga is felelős a természet jövőjéért. Becsülje meg környezete értékeit. Készüljön fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére.	A KN valamennyi főbb területének tartalmait és nevelési céljait lehetővé tevő tananyagok a tanórai, az erdei iskolai és a tábori helyszíneken.

	Ismerje a leggyakoribb környezetszennyezéseket.	
5. évfolyam	Az időjárás és az éghajlat elemei. A víz körforgása. A vízkészletek védelme. A talaj védelme. Felelős magatartás a természetben. A legismertebb háziállatok és termesztett növények. Az állatvédelem legfontosabb szabályai.	<p>Tapasztalatgyűjtés, megfigyelések, egyszerű mérések kísérletek.</p> <p>Meteorológiai megfigyelés, időjárási adatgyűjtés, mérési adatok csoportosítása, ábrák, grafikonok elemzése. Évszakok jellemzése.</p> <p>A víz fizikai tulajdonságai, kísérlet: halmazállapot változása.</p> <p>Hogyan takarékoskodhatunk a vízzel? Számítások. Cikkek, aktuális hírek gyűjtése vízszennyeződésekről (interneten is).</p> <p>Kísérlet: szennyezett víz hatása a cserepes növényre.</p> <p>Akvárium, terrárium létrehozása, madárodúk, madáretetők kihelyezése.</p> <p>Szobanövények, virágágyak gondozása, megfigyelése.</p> <p>Parkok, kertek felkeresése, mesterséges környezet alakítása.</p> <p>Beszélgetés házi kedvencek megfelelő tartásáról.</p>
6. évfolyam	A hazai élővilág. Az erdők és védelmük. A füves területek és védelmük. A lakóhely környékének védett, és nem védett természeti értékei.	<p>Megfigyelések, vizsgálódások természeti környezetben.</p> <p>Kirándulás, terepgyakorlat.</p> <p>Feljegyzések, fajlista készítése.</p> <p>Környezetkárosító tényezők elemzése.</p> <p>A lakóhely épített és természeti értékeinek felfedezése, tanulmányi séta.</p> <p>Feljegyzés a környezet állapotáról, javaslat védelemre.</p> <p>Napló, poszter készítése helyi értékekről.</p>
Földünk és környezetünk	Cél: a jövő kihívásaira való felkészülés érdekében ismertetni a regionális és globális problémákat és a lehetséges megoldási módokat. Tudatosítani a társadalom működése és a környezet állapota közötti összefüggéseket. Megismertetni a társadalmi és természeti	

	értékeket.	
7. évfolyam	<p>Afrika: elsivatagosodás.</p> <p>Amerika: az ültetvény, a farmvidék, a technológiai park és az agglomerációs zóna mint tipikus táj.</p> <p>Európa: az országok kapcsolata a földrajzi környezettel.</p>	<p>Szemelvények gyűjtése a természeti környezetet veszélyeztető folyamatokról.</p> <p>Környezeti problémákkal kapcsolatos videofilm megtekintése, megvitatása.</p> <p>Beszélgetés a megújuló energiaforrások hasznáról, a közlekedés veszélyeiről.</p> <p>TV, sajtóanyag, gyűjtőmunka.</p> <p>Példák gyűjtése a természeti adottságok és a gazdasági élet kapcsolatáról, csoportmunka.</p> <p>Kiselőadások egy-egy ország természeti, gazdasági sajátosságairól, értékeiről, kapcsolatairól más országokkal.</p> <p>Térképek, ábrák, statisztikai adatok elemzése.</p>
8. évfolyam	<p>Magyarország földrajza.</p> <p>Természeti adottságaink és erőforrásaink, medencejelleg. A belvíz, az árvíz és a hóesés okozta veszélyek.</p> <p>Népesedési folyamatok.</p>	<p>Történelmi visszatekintés földrajzi szempontból.</p> <p>Kiselőadások, beszélgetés, összefüggések keresése.</p> <p>Fotók, képeslapok gyűjtése, tabló készítése.</p> <p>Korabeli vízrajzi térképek elemzése, éghajlati összefüggés keresése.</p> <p>Képek, szemelvények bemutatása árvízről, belvízről, veszélyeiről, következményeiről.</p> <p>Grafikonok elemzése a folyóvizek szennyezettségének helyzetéről.</p> <p>Népesedéssel kapcsolatos statisztikai adatok elemzése.</p> <p>Népesedési problémák okainak feltárása.</p> <p>Számítási feladatok népsűrűséggel kapcsolatban.</p> <p>Idegenvezetői kiselőadás hazánk nevezetességeiről.</p> <p>Terméklista gyűjtése hazai termékeinkről, kivitelünkről.</p>
Technika és életvitel	<p>Cél: annak megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet</p>	

	<p>megkönnyítése érdekében hoztunk létre. Bemutatni a fenntartható fejlődés összefüggéseit, követelményeit, a problémák rendszerét és lényegét átlató környezetgazdálkodást. A technikai nevelés alkalmas a környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatására.</p>	
5. évfolyam	<p>Az ember környezet átalakító tevékenysége. Lakóhelyünk veszélyeztetettsége. A városi és a vidéki közlekedés. A levegőszennyezés és elkerülésének módjai. A kerékpáros, gyalogos és tömegközlekedés. Háztartástan: egészséges táplálkozás, a hulladékok kezelése.</p>	<p>Séta az iskola körül, mesterséges környezeti tényezők listázása. Megfigyelés: milyen növények, állatok élnek környezetünkben? Milyen az épületek állapota? Térkép-vázlat készítése, fák bejelölésével. Egyszerű levegő tisztasági vizsgálatok: szálló porszennyeződés kimutatása közlekedési út mentén és attól távolabb, pl. fás területen. Forgalomszámlálás: adott idő alatt hány db. gépkocsi halad el? (Csoportmunka) Hétfégi élelmiszer-bevásárlás anyagainak csoportosítása. Milyen alkotórészeket tartalmaznak? Megfigyelés: mit tartalmaz a háztartási szemét? Hogyan csoportosíthatjuk a hulladékokat?</p>
6. évfolyam	<p>Gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. A bányászat hatásai a környezetre. Környezetkímélő technológiák, hulladékok. A háztartási hulladékok szelektív gyűjtése.</p>	<p>Beszélgetés az ember és a természet kapcsolatáról, a természet anyagainak hasznosítási módjairól. Képek, szemelvények gyűjtése, bemutatása környezetkárosító hatásokról. Videófilm megtekintése környezetkímélő technológiákról. Kiselőadások a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségéről, a hulladék újrahasznosításáról. Az iskola szelektív hulladékgyűjtési lehetőségének megtervezése.</p>
7. évfolyam	<p>A fosszilis energiahordozók. A savas</p>	<p>Videófilm a savas esők okozta</p>

	<p>esők.</p> <p>Az erőművek bemutatása. Alternatív energia-források: (nap, szél, biomassza, geotermikus energia). Az alternatív energiahasznosítás (pl. napkollektor) egyszerű bemutatása.</p> <p>A közlekedési eszközök környezetkímélő használata.</p> <p>Energiatakarékosság a lakásban.</p>	<p>környezetkárosító hatásokról.</p> <p>A környezet épületeinek, szobrainak megfigyelése terepsétán, a mészkö puszta formái.</p> <p>Szituációs játékok közlekedési szokásokkal kapcsolatban.</p> <p>Villany-, gázszámlák tanulmányozása. Hogyan takarékoskodhatunk otthon, és az iskolában az energiával?</p>
8. évfolyam	<p>A természet kizsákmányolása a fenntartható fejlődés. A napelemek és egyéb környezetkímélő energiaforrások.</p> <p>Víztaakarékosság.</p> <p>Energiatakarékosság lehetőségei a fűtés során. Környezetkímélő közlekedési eszközök.</p> <p>A fogyasztói társadalom és a reklám.</p>	<p>Beszélgetés, képek, szemelvények bemutatása alternatív energiaforrásokról.</p> <p>A jövő környezetkímélő közlekedésének megtervezése.</p> <p>Üzemlátogatás során megfigyelés a víz felhasználásáról, vízszennyezésről, víztisztításról.</p> <p>Vízzel való takarékoskodás megtervezése otthon, iskolában.</p> <p>Hétfégi vagy napi bevásárlásaink során mi az, amire nem volt szükségünk? Mit vásároltunk fölöslegesen, miért (listázás, indoklás)?</p>

A választható időkeret terhére önálló környezeti tartalmú tantárgyat építünk be óraterünkbe, integráltnan az egészségnevelési programban megjelenő tartalommal „Környezetünk és egészségünk” elnevezéssel 1-8. osztályig.

A tantárgy a tanulók életkorát figyelembe véve alsó tagozaton a természet megismerését, a közvetlen tapasztalatszerzést, felső tagozaton a már meglévő ismeretek felhasználásával a környezet – és energiagazdálkodást, az épített környezet megismerését, a környezetvédelmet helyezi előtérbe. Fontos, hogy a tantárgy egészét a közvetlen tapasztalatszerzés, a cselekedtető tanulási módszerek alkalmazása hassa át minden évfolyamon.

5-8. osztályig **az osztályfőnöki órák** témái között az ember és környezete kapcsolatára vonatkozó témák megjelenése

5. évfolyam

A közösségben elfoglalt hely. Felelősségvállalás.

Saját környezetünk megteremtése. Szűkebb, tágabb környezetünket nemigen ismerjük, megszoktuk, elsiklunk fölötte. Szükségszerű évnitő feladat az osztály egészére nézve a saját környezet megteremtése. A közösségben elfoglalt helyet erősítheti, javíthatja. Elismerést érdemel az ez irányú felelősségvállalás. Emellett az iskolai környezetből, a lakóhelyről való kilépés – a tágabb környezettel való ismerkedés – szélesítheti a skálát. Kézenfekvő lehet

valamely helyi környezeti értékkel való virtuális és valós találkozás. Helyünk a szomszédok közösségében: Mit adunk? Mit kapunk? Mit tehetünk?

6. évfolyam

A környezet hatásai. Természeti értékek.

Természetvédelmi, környezetvédelmi rendszerek A környezetet mi, emberek károsítjuk, romboljuk A természet értékeit olykor nem vesszük észre, nem értékeljük. Mi segíthet? A megfelelő ismeret. Majd erre építve a megóvás és az értékteremtés iránti szándékot és cselekvőkészséget kell formálnunk. A nemzeti parkokba való ellátogatás például, biztos háttérrel adhat a hazai, sokszínű természeti környezet megismeréséhez. Eközben a környezetünket ért „támadások” is felismerhetőkké lesznek. Feltérképezésük megalapozza a következő év tennivalóit.

7. évfolyam

A fogyasztói társadalom. A hulladék

Tudjuk, hogy nem jól csináljuk. És mégsem változtatunk vásárlási szokásainkon? Mit veszünk? Mikor, miért? Hogyan vagyunk átverve, manipulálva a csalóka reklámok által? Miért vásárolunk drága pénzen hulladékot? Hol van a szemét, amikor nincs? Valóban eltűnt, vagy csak nem látható? Ezekre és ezekhez hasonló kérdésekre keresünk választ. Vásárlási felmérések, interjúk, kérdőívek segíthetik a feltárást Szennyvíztisztító, hulladéklerakó felkeresése a megoldás egyik lehetőségét mutatja be.

8. évfolyam

A varázsszó: energia

Miből lesz? Talán a semmiből keletkezik? Mivé válik? Hol tűnik el észrevétlenül? Valóban eltűnik, vagy átalakul? Mit ad nekünk, és mit vesz el unokáinktól? Tegyük láthatóvá, megfoghatóvá, mérhetővé, utolérhetővé! Látogassunk el valamilyen bányába, erőműbe, közüzemi szolgáltatóhoz. Vegyük „nagyító alá” közüzemi számláinkat!

II. Nem hagyományos tanórai keretben szervezett tanítás:

Témanapok:

1-8. osztályig a tanév során rendszeresen (4 alkalommal) témanap szervezése, amelynek tartalma felhasználja a tanórai keretben már megszerzett tapasztalatokat, összegzi a már meglévő ismereteket, megalapozza a további munkát.

- épített környezetünk
- energiatakarékosság, hulladékkezelés, globális kihívások
- természeti környezetünk
- egészségünk

Tanulmányi séták, kirándulások

A környezetismeret tantárgy és a környezetünk szabadon választható tantárgy tananyagához, témáihoz kapcsolódva, az adott tanmenetben részletesen kidolgozva jelenik meg a tanulmányi séták és kirándulások tartalma.

Erdei iskolai program évente 2 alkalommal a tananyag és a tantárgyi koncentráció figyelembe vételével, ősszel és tavasszal szervezünk erdei iskolát a gyermekek és a szülők igénye szerint.

III. Tanórán kívüli környezeti nevelés:

- Szakkörök szervezése
- Napközi otthon, tanulószoba munkájának kiegészítése környezeti nevelési tartalommal
- Nyári tábor szervezése
- Kiállítások rendezése
- Iskolai „zöld” újság megjelentetése, „zöld” könyvtár kialakítása
- Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés
- Iskolai átfogó környezetvédelmi projekt az iskola energia és hulladékgazdálkodásának feltérképezése, „zöldítése”, a menza és az iskolabüfé „zöldítése”
- Részt veszünk a „Gaja” és a „Gajácska” helyi környezetvédő egyesület munkájában.

Értékelés

A környezeti nevelési program alapelveiből, célkitűzéseiből kitűnik, hogy a környezeti nevelés folyamatjellegű, az iskolai nevelő- és oktatómunka minden területén jelen van.

Fontos, hogy az értékelés:

- folyamatos legyen,
- a tanulók aktív befogadásán alapuljon
- legyen jelen a program tervezésének és végrehajtásának minden lépésében,
- a tanulók és a nevelők közötti kölcsönös bizalomra épül
- a tanulók által elért tudásszint megismerésére irányul
- az értékelés során a nevelő legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos,
- egyértelmű információkat adjon a tanulók fejlődéséről,
- iránymutató legyen a tanulók fejlődéséhez.

A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Nem egyértelmű, hogy mi tekinthető a családi nevelés eredményének, és mit ért el az iskola a tanulók környezeti beállítódásával kapcsolatban.

Mindezeket figyelembe véve

- a tanulók környezeti neveléssel kapcsolatos neveltségi szintje, beállítódása a magatartásuk és szorgalmuk minősítésében jelenjen meg,
- hagyományos tanórai keretben megjelenő környezeti nevelési tartalmak az adott tantárgy értékelésében jelenjenek meg,
- a nem hagyományos tanórai keretben és a tanórán kívüli környezeti nevelés értékelése a tanulók ún. Zöldkártyáján történjen. Az adott programot előre meghatározott szempontok alapján, ötfokú skálán értékelnék a tanulók. Szerepet kapna az önértékelés, a közösség munkájának értékelése. A tanulók lehetőséget kapnának a programban résztvevő nevelő munkájának értékelésére is.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése igazgatóhelyettesi feladat, a koordinátori szerepet. A környezeti nevelési programért felelős tanár látja el.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a témanapoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak.

A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat.

Tanárok és szülők:

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy

csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés fejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon, továbbképzéseiken.

Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasatainkra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék-és gyümölcskínálat. Időszerűvé vált annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diák-önkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végzi el. Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

Költségvetés:

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kultúrált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Alapítvány:

Az iskolai alapítvány – rászorultsági alapon – támogatja a tanulók erdei iskolákban és a nyári táborokban való részvételét.

Lehetőség van arra is, hogy a tábori munkához szükséges esz-közök vásárlását az alapítvány anyagilag segítse.

Külső erőforrások

Pályázat:

A pályázat megjelenések figyelése a könyvtáros feladata. Tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé.

Tan eszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Az erdei iskolai programok és a nyári táborok számára biztosítani kell a biológiai és kémiai vízvizsgálatokhoz, illetve a levegő-és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak-és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

Az iskolai fogyasztóvédelemi nevelés

Az általános iskola fontos feladata a felnőtt életre való felkészítés, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- a fogyasztói kultúra fejlesztése,
- a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése.
-

Tartalmi elemei:

- az állampolgári kompetenciák fejlesztése,
- a szociális, társadalmi kompetenciák fejlesztése,
- a cselekvési kompetenciák fejlesztése,
- a döntési helyzet felismerése és a döntésre való képesség,
- a piac, a reklám szerepe,
- a minőség és a biztonság szerepe a fogyasztás során,
- a gazdaságosság és takarékoság.

Az általános iskolai tanulmányok végére fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek értsék és saját életükben alkalmazni tudják a fogyasztás környezetre gyakorolt hatásait.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei

Tanórai keretben az alsó tagozaton a technika, a környezetismeret, a matematika és művészeti tantárgyak keretében valósítható meg.

A felső tagozaton a technika és életvitel, a történelem állampolgári ismeretek, a természettudományos tárgyak tananyagába és az osztályfőnöki órák anyagába illeszthető be.

A tanórán kívül a napközi otthon és tanulószoba szabadidős foglalkozásai, a tanulmányi séták és kirándulások, a tantárgyi gyűjtőmunkák adnak lehetőséget a gyakorlásra.

Jó lehetőséget nyújtanak erre a diákönkormányzat rendezvényei (vetélkedők, DÖK napja) Az egészség és környezetvédelmi napok, a szakköri munkák.

2. Egészségnevelési program

Az egészség a testi, lelki szociális jólét állapota. Alapvető emberi jog, az élethez szükséges erőforrás.

Az egészség-megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek vele, és ehhez rendelkezzenek szükséges információkkal és lehetőségekkel. Életmódbeli alternatívákat kínál, melyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik választásra. Magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével kapcsolatos ismereteket.

Az iskolai egészségfejlesztés céljai:

Azoknak a viselkedés és magatartásmódoknak, szokásoknak a közvetítése és elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulókat arra, hogy aktív szerepet vállaljanak egészségük megőrzésében.

Megismertetjük tanulóinkat a káros életmódbeli szokásokkal és azok súlyos következményeivel.

Célunk, hogy tanulóin az iskola befejezésekor értsék és saját életükre alkalmazni tudják ismereteiket.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket az életvezetésüket,
- az egészségkárosító magatartások elkerülését,
- a betegségek megelőzését a korai szűréseken való részvétellel,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék társas-kommunikációs készségeiket és konfliktuskezelési technikáikat.

A célok megvalósításának kerete

Egészségesebb iskolai környezetet igyekszünk biztosítani a tanulás szervezeti kereteivel, a változatos munkaformákkal, a korábbinál arányosabb tanórai terheléssel.

Az órarend, a tanórák közötti szünetek váltakozásával. Nyugodt, kiszámítható iskolai légkör kialakításával igyekszünk a tanulók pszichés ártalmak kialakulását megelőzni.

Tanórai foglalkozások

Alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom, a környezetismeret, a testnevelés és a művészeti neveléshez kapcsolódó tantárgyakat használjuk fel az ismeretek átadására.

Felső tagozaton különösen a környezetismeret, a technika, az egészségügy, a testnevelés, a biológia, a tánc és a dráma tantárgyak, valamint az osztályfőnöki órák keretében valósítjuk meg az ismeretek átadását.

Óraterünkben a választható időkeret terhére „egészségünk és környezetünk” néven 1-8. évfolyamig a témakörnek külön időt szentelünk.

Tanórán kívüli foglalkozások

Az alsó tagozatos tanulóink körében a napközi otthon megfelelő teret biztosít a szokások kialakításának. A tanulás és pihenés helyes arányainak kialakítása, szabadidő aktív eltöltése, az önkiszolgálás, a tisztálkodás, a helyes étkezési szokások kialakítása szervezeten valósul meg.

A felső tagozaton a tanulószobai foglalkozások biztosítják a folytatást.

Évente szervezünk környezet és egészségvédelmi témanapokat, melyeken az új ismeretek átadására és a megszerzett ismeretek gyakorlására is mód nyílik.

A mozgásos tevékenységre tanórai és tanórán kívüli keretekben is nagy hangsúlyt helyezünk (úszás, korcsolya oktatás, sportköri lehetőségek, kirándulások, erdei iskola, sí és nyári táborok) nyújtanak lehetőséget és mintát az egészséges aktív kikapcsolódásra.

Együttműködő partnereink

A tanulók egészségi állapotának szűrését és követését az iskolaorvos és a védőnő végzi. A szűréseken túl ismeretterjesztő előadásokat tartanak.

Folyamatosan részt veszünk a DADA programban.

Jó kapcsolatot ápolunk a RÉV ambulancia szakembereivel, akik osztályfőnöki órák keretében nyújtanak ismeretet tanulóinknak.

A tanulók fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban. (A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra. Lásd: *Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére Szerkesztette: Andrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.*)
2. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.
3. A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok, illetve az elért eredményekhez tartozó pontszámok:

1. feladat: HELYBŐL TÁVOLUGRÁS

(Az alsó végtag dinamikus erejének mérése) *Kiinduló helyzet:* a tanuló az elugróvonal (elugródeszka) mögé áll úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartásba, előzetes lendületszerzés –, majd erőteljes páros láb elrugaskodás és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük méterben.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	1.00	1.10	1.23	1.34	1.45	1.55	1.64	1.72
2	1.03	1.13	1.26	1.37	1.48	1.58	1.67	1.75
3	1.06	1.16	1.29	1.40	1.51	1.61	1.70	1.78
4	1.09	1.19	1.30	1.43	1.54	1.64	1.73	1.81
5	1.12	1.22	1.34	1.46	1.57	1.67	1.76	1.84
6	1.15	1.25	1.37	1.49	1.60	1.70	1.79	1.87
7	1.18	1.28	1.40	1.52	1.63	1.73	1.82	1.90
8	1.21	1.31	1.44	1.55	1.66	1.76	1.85	1.93
9	1.24	1.34	1.47	1.58	1.69	1.79	1.88	1.96
10	1.27	1.37	1.50	1.61	1.72	1.82	1.91	1.99
11	1.30	1.40	1.53	1.64	1.75	1.85	1.94	2.02
12	1.33	1.43	1.56	1.67	1.78	1.88	1.97	2.05
13	1.36	1.45	1.59	1.70	1.81	1.91	2.00	2.08
14	1.39	1.48	1.62	1.73	1.84	1.94	2.03	2.11
15	1.42	1.52	1.65	1.76	1.87	1.97	2.06	2.14
16	1.45	1.56	1.68	1.79	1.90	2.00	2.09	2.17
17	1.48	1.58	1.72	1.82	1.93	2.03	2.12	2.20
18	1.51	1.62	1.76	1.85	1.97	2.07	2.16	2.24
19	1.54	1.66	1.80	1.89	2.01	2.11	2.20	2.28
20	1.57	1.70	1.84	1.94	2.05	2.15	2.24	2.32
21	1.61	1.74	1.87	1.98	2.09	2.19	2.28	2.36

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	0.97	1.08	1.17	1.24	1.31	1.38	1.43	1.47
2	1.00	1.11	1.20	1.27	1.34	1.41	1.45	1.50
3	1.03	1.14	1.23	1.30	1.37	1.44	1.48	1.53
4	1.06	1.17	1.26	1.34	1.40	1.47	1.51	1.56
5	1.09	1.20	1.29	1.38	1.43	1.50	1.54	1.59
6	1.12	1.23	1.32	1.41	1.45	1.53	1.57	1.62
7	1.15	1.26	1.35	1.44	1.48	1.56	1.60	1.65
8	1.19	1.29	1.38	1.47	1.51	1.59	1.63	1.68
9	1.22	1.32	1.41	1.50	1.54	1.62	1.66	1.71
10	1.25	1.35	1.44	1.53	1.57	1.65	1.69	1.74
11	1.29	1.38	1.48	1.56	1.60	1.68	1.72	1.77
12	1.32	1.41	1.50	1.59	1.63	1.71	1.74	1.80
13	1.35	1.44	1.53	1.62	1.66	1.74	1.77	1.84
14	1.39	1.48	1.57	1.65	1.69	1.77	1.80	1.87
15	1.41	1.50	1.60	1.68	1.72	1.80	1.83	1.90
16	1.44	1.53	1.64	1.71	1.76	1.84	1.87	1.94
17	1.47	1.57	1.67	1.74	1.80	1.87	1.91	1.98
18	1.50	1.60	1.70	1.77	1.84	1.90	1.95	2.02
19	1.54	1.64	1.74	1.80	1.88	1.94	1.99	2.05
20	1.57	1.68	1.78	1.84	1.92	1.98	2.03	2.08
21	1.61	1.72	1.81	1.88	1.96	2.02	2.07	2.11

2. feladat: HASONFEKVÉSBŐL TÖRZSEMELÉS ÉS LEENGEDÉS FOLYAMATOSAN

(A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkórártás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat:

a tanuló az

1. ütemre törzsemelést végez,
2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt,
3. ütemre visszanyit tarkórártásba,
4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre.

Értékelés: négy perc alatt végrehajtott törzsemelések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	20	22	24	26	28	30	32	34
2	24	26	28	30	32	34	36	38
3	28	30	32	34	36	38	40	42
4	32	34	36	38	40	42	44	46
5	36	38	40	42	44	46	48	50
6	40	42	44	46	48	50	52	54
7	44	46	48	50	52	54	56	58
8	48	50	52	54	56	58	60	62
9	52	54	56	58	60	62	64	66
10	56	58	60	62	64	66	68	70
11	60	62	64	66	68	70	72	74
12	64	66	68	70	72	74	76	78
13	68	70	72	74	76	78	80	82
14	72	74	76	78	80	82	84	86

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	16	19	22	25	28	29	30	32
2	20	23	24	29	32	33	34	36
3	24	27	28	33	36	37	38	40
4	28	31	32	37	40	41	42	44
5	32	35	36	41	44	45	46	48
6	36	39	40	45	48	49	50	52
7	40	43	44	49	52	53	54	56
8	44	47	48	53	56	57	58	60
9	48	51	51	57	60	61	62	64
10	52	55	56	61	64	65	66	68
11	56	59	60	65	68	69	70	72
12	60	63	64	69	72	73	74	76
13	64	67	68	73	76	77	78	80
14	68	71	74	77	80	82	83	84

3. feladat: HANYATTFEKVÉSBŐL FELÜLÉS TÉRDÉRINTÉSEL FOLYAMATOSAN

(A hasizmok erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc.*Kiinduló helyzet:* a tanuló torna vagy egyéb puha szőnyegen a hátán fekszik, és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkóratartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat.
 Hanyattfekvés és újból felülés következik folyamatosan.
Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma négy perc alatt.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	25	28	31	34	36	38	40	42
2	30	33	36	39	41	43	45	47
3	35	38	41	44	46	48	50	52
4	40	43	46	49	51	53	55	57
5	45	48	51	54	56	58	60	62
6	50	53	56	59	61	63	65	67
7	55	58	61	64	66	68	70	72
8	60	63	66	69	71	73	75	78
9	65	68	71	74	76	78	80	82
10	70	73	76	79	81	83	85	87
11	75	78	81	84	86	88	90	92
12	80	83	86	89	91	93	95	97
13	85	88	91	94	96	98	100	102
14	90	93	96	98	100	102	104	106

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	20	23	26	29	32	34	36	38
2	25	28	31	34	36	38	40	42
3	30	33	36	39	41	43	45	47
4	35	38	41	44	46	48	50	52
5	40	43	46	49	51	53	55	57
6	45	48	51	54	56	58	60	62
7	50	53	56	59	61	63	65	67
8	55	58	61	64	66	68	70	72
9	60	63	66	69	71	73	75	77
10	65	68	71	74	76	78	80	82
11	70	73	76	79	81	83	85	87
12	75	78	81	84	86	88	90	92
13	80	83	86	89	91	93	95	97
14	85	88	91	94	96	98	100	102

4. feladat: FEKVŐTÁMASZBAN KARHAJLÍTÁS- ÉS NYÚJTÁS FOLYAMATOSAN

(A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: lányok 2 perc; fiúk: 4 perc.

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Az elért eredmények átszámítása pontszámmá:

Fiúk (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	5	7	9	11	13	15	17	19
2	7	9	11	13	15	17	19	21
3	9	11	13	15	17	19	21	23
4	11	13	15	17	19	21	23	25
5	13	15	17	19	21	23	25	27
6	15	17	19	21	23	25	27	29
7	17	19	21	23	25	27	29	31
8	19	21	23	25	27	29	31	33
9	21	23	25	27	29	31	33	35
10	23	25	27	29	31	33	35	37
11	25	27	29	31	33	35	37	39
12	26	28	30	32	34	36	38	40
13	27	29	31	33	35	37	39	41
14	28	30	32	34	36	38	40	42

Lányok (4 motorikus próba értékelése esetén)

PONTSZÁM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Évfolyam							
1	1	1	2	2	3	4	5	6
2	1	2	2	3	4	5	6	7
3	2	2	3	4	5	6	7	8
4	2	3	4	5	6	7	8	9
5	3	4	5	6	7	8	9	10
6	4	5	6	7	8	9	10	11
7	5	6	7	8	9	10	11	12
8	6	7	8	9	10	11	12	13
9	7	8	9	10	11	12	13	14
10	8	9	10	11	12	13	14	15
11	9	10	11	12	13	14	15	16
12	10	11	12	13	14	15	16	17
13	11	12	13	14	15	16	17	18
14	12	13	14	15	16	17	18	19

1. A tanulók minősítése a négy feladatban elért összes pontszám alapján:

<i>Elért összes pontszám</i>	<i>Minősítés</i>
0 – 11	igen gyenge
12 – 22	gyenge
23 – 33	elfogadható
34 – 43	közepes
43 – 52	jó
53 – 63	kiváló

VII. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékekkel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
 - a) **Családlátogatás.**
Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
 - b) **Szülői értekezlet.**
Feladata:
 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása
 - * az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,

- * az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - * a helyi tanterv követelményeiről,
 - * az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - * saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - * a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - * az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatóságához.

c) **Fogadóóra.**

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) **Nyílt tanítási nap.**

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) **Írásbeli tájékoztató.**

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével.

VIII. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerének meghatározása a nevelési-oktatói célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek (elsősorban a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) iskolánkkal szembeni igényeinek, elvárásainak történő megfelelést szolgálja.

Ellenőrzés, mérés

1. Az iskolánkban folyó belső ellenőrzés a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban (elsősorban a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban és a házirendben) meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja.

2. Az iskolai belső ellenőrzés rendjét a pedagógiai programban foglaltakon túl a szervezeti és működési szabályzat, a belső ellenőrzési szabályzat, illetve az évente – az iskolai munkaterv részeként – összeállított belső ellenőrzési terv határozza meg.
3. A nevelő-oktató munka ellenőrzését (és a hozzá kapcsolódó méréseket) végezheti:
 - a) pedagógusok esetében: az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a munkaközösség-vezetők, a munkaközösségek, az ellenőrzésre az igazgató által felkért pedagógusok, valamint külső szakértők,
 - b) tanulók esetében: az iskola pedagógusai, valamint külső szaktanácsadók és szakértők.
4. A pedagógiai munka ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:
 - a) A pedagógusok nevelő-oktató munkáján belül:
 - A tanár-diák kapcsolatra, a tanulói személyiség tiszteletben tartására.
 - A szülőkkel való kapcsolattartásra.
 - A nevelő és oktató munka színvonalára a tanítási órákon. Ezen belül különösen fontos ellenőrzési területek:
 - A nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája.
 - A tanítási óra felépítése és szervezése.
 - A tanítási órán alkalmazott módszerek.
 - A tanulók ellenőrzése, értékelése.
 - A tanulók munkája és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán.
 - Az óra eredményessége, a helyi tanterv követelményeinek teljesítése.
 - A felzárkóztatás és a tehetséggondozás.
 - A tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások szervezésére, az ezeken való részvételre.
 - A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására.
 - A tanulók továbbtanulásának segítésére, irányítására.
 - b) A tanulók iskolai munkáján belül:
 - A tanulók értékválasztására, jellemvonásaira.
 - A helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintjére, az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményre.
 - Az iskolai és az osztályközösségben végzett tevékenységre.
 - A tanuló magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére.
5. A pedagógusok nevelő-oktató munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az évente összeállított – és az iskolai munkaterv részét képező – belső ellenőrzési terv alapján.
6. A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkaterv alapján.
7. Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének részeként az alább meghatározott méréseket kell elvégezni az előírt időközönként:
 - a) A pedagógusok körében
 - Az iskolai klíma vizsgálata. (Ötévente, az igazgatói megbízás lejárta előtti tanévben) Felelős: igazgató.

- SWOT analízis: erősségek és gyengeségek, lehetőségek és veszélyek feltárása. (Kétévente) Felelős: igazgató.
- A pedagógusok értékorientációs vizsgálata.(Ötévente, az igazgatói megbízás lejárta előtti tanévben, valamint a pedagógiai program felülvizsgálata vagy módosítása esetén.) Felelős: igazgató.

b) A szülők körében

A szülői elégedettség mérése:

- Csoportos interjú keretében szülői értekezleten minden osztályban. (Évente a tanév utolsó szülői értekezletén.) Felelős: osztályfőnökök.
- Kérdőíves módszerrel a 2., a 4., a 6. és a 8. évfolyamon (Háromévente). Felelős: igazgató.

c) A tanulók körében

A tanuló személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések:

- Szociometriai vizsgálat a 4., a 6. és a 8. évfolyamban. (Évente.) Felelős: osztályfőnökök.
- Tanulói elégedettség mérése kérdőíves módszerrel a felső tagozatos osztályokban. (Évente) Felelős: osztályfőnökök.
- A tanulók alapvető személyiségvonásainak mérése az 5. és a 8. évfolyam elején. (Évente.) Felelős: osztályfőnökök.

A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell végezni. Felelős: osztálytanítók, szaktanárok.
- Évente végzünk az alapkészségekre irányuló méréseket a tanulók továbbhaladása szempontjából fontos periódusok végén.

Ilyen szempontból fontos periódusok:

- a második évfolyam vége,
- a negyedik évfolyam vége
- a hatodik évfolyam félév,
- a nyolcadik évfolyam félév.

Ezek az évfolyamokon az éves munkatervben rögzített diagnosztikus jellegű teljesítménymérést végzünk, amely kiterjed:

- a matematikai műveletek (számolás),
- a gondolkodás,
- a nyelvi (anyanyelvi és idegen nyelvi) képességek,
- az írás, helyesírás,
- az olvasás (értő, néma, hangos olvasás)
- szövegértés, szövegalkotás,
- szomatikus fejlettség témaköreire.

-

Felelősök: a szakmai munkaközösségek vezetői.

Értékelés

1. Az iskolánkban folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.
2. A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat, és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.
3. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:
 - az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelésére,
 - a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelésére,
 - a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelésére,
 - a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére.
4.
 - a) Az intézmény nevelő-oktató munkáját az iskola igazgatója minden tanév végén, valamint az igazgatói megbízatás lejártakor – a tanulók, a szülők és a nevelők véleményének figyelembevételével – átfogóan értékeli.
 - b) A nevelő-oktató munka intézményi szintű értékelésének szempontjai:
 - Az iskola működését jellemző legfontosabb adatok (tanulólétszám, tanulócsoportok, pedagógusok és más dolgozók létszáma, beiskolázás adatai).
 - A nevelő és oktató munka feltételeinek alakulása (az intézményi költségvetés legfontosabb mutatói, tárgyi feltételek: épületek, helyiségek, berendezések, tantárgyi szakmai anyagok).
 - A tanítási-tanulási folyamat eredményessége (tanulmányi átlageredmények, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás területei és eredményei, bukások száma, versenyeredmények, a továbbtanulás alakulása).
 - A személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelő tevékenység eredményessége (a diákönkormányzat és az osztályközösségek fejlődése, szabadidős tevékenységek, magatartási és viselkedési rendellenességek, gyermek- és ifjúságvédelem, veszélyeztetett tanulók).
 - A pedagógusok nevelő és oktató munkája (tanítási módszerek, program- és tantervfejlesztés, továbbképzések, személyes példamutatás, tanórán kívüli nevelési feladatok vállalása).
 - Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata (külső kapcsolatok, részvétel a helyi közéletben, az iskola a helyi médiában, a középiskolák visszajelzése, az iskola és a tantestület hírneve).
5.
 - a) A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanév végén írásban értékelik.

b) A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai:

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, gyermek- és ifjúságvédelmi munka)
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösségi struktúra (szociometria, a közösség rétegződés. Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók)
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
 - Milyen változások történtek?
 - Milyen új problémák jelentkeztek?
 - Milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

6.

a) A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit osztályfőnökök folyamatosan szóban – és a tájékoztató füzetten keresztül írásban – értékelik.

b) Az osztályfőnökök a tanulók értelmi fejlettségét, viselkedését, jellemvonásait az alábbi szempontok alapján írásban minden tanév végén értékelik.

⇒ A tanuló

- figyelme:
 - * koncentrált, kitartó, rendezett,
 - * kevésbé tartós, nem rendszeres,
 - * képtelen a figyelemkoncentrációra.
- megértése, felfogásmódja:
 - * gyors és biztos,
 - * lassú, de biztos,
 - * lassú és bizonytalan,
 - * gyors, de felszínes.
- emlékezése:
 - * könnyen, értelmesen jegyez meg,
 - * könnyen, mechanikusan jegyez meg,
 - * rosszul, nehezen jegyez meg.
- megfigyelőképessége:
 - * átfogó, lényegre irányuló,
 - * egy területen alapos,
 - * erősebb irányításra szorul.
- munkatempója:
 - * gyors,
 - * normál,
 - * lassú.

- fegyelmezettsége:
 - * önmaga fegyelmezésére képes,
 - * passzivitásból, félelemből fegyelmezetlen,
 - * fegyelmezetlen, rendbontó.
- gondolkodása:
 - * fejlett kombinatív készség, logikus következtetés,
 - * irányításra szorul, kissé lassú,
 - * összefüggések felismerésére, önálló problémamegoldásra nem képes.
- érdeklődése:
 - * sokoldalú, tartós,
 - * egyoldalú, tartós,
 - * kialakulatlan, változó.
- tanulásmódja:
 - * könnyen, értelmesen, eredményesen tanul,
 - * nehezebben, de értelmesen és eredményesen tanul,
 - * nehezen, kevés eredménnyel tanul.
- kifejezőkészsége:
 - * szóban fejlett, pontos,
 - * írásban fejlett, pontos,
 - * nehézkes, pontatlan.
- A tanuló viselkedése, jellemvonásai az iskolai munkában
 - * törekvő, készséges, megbízható, gondos,
 - * hangulata szerint változó, felületes,
 - * megbízhatatlan, hanyag, zavaró, ellenszegülő.
- társaival szemben:
 - * a segítőkész, barátságos, együtt érző, nyílt,
 - * fegyelmezett, szerény, csendes, zárkózott, passzív,
 - * érvényesülésre törő, önző, uralkodni vágyó.
- önértékelése:
 - * megalapozott, kiegyensúlyozott, jogos önbizalom
 - * szélsőségesen felértékelő, túlzott magabiztosság,
 - * az önbizalom hiánya, belső gyengeség.
- érzelmi élete:
 - * vidám, lelkes, optimista, lobbanékony,
 - * kiegyensúlyozott, tartózkodó,
 - * szeszélyes, ingerlékeny, kötekedő.
- akarati vonások:
 - * kitartó, szava álló, állhatatos,
 - * változó szorgalmú, biztatást igénylő,
 - * akarati erőfeszítésekre nem képes.
- reagálása jutalmazásra és büntetésre:
 - * tartósan, mélyen érinti, eredményes,
 - * kissé érzéketlen, rövid ideig hatékony,
 - * elhárítja, önigazolást keres, menti magát.

c) A tanulók tanulmányi munkájával kapcsolatos értékelési feladatokat az iskola helyi tanterve tartalmazza.

B) HELYI TANTERV

I. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS A KÖVETELMÉNYEK

1. Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- **HK2001** = a kerettantervhez készített 2001-ben bevezetett helyi tanterv;
- **HK2003** = a 2003 szeptemberétől bevezetett, a tanulók kötelező óraszámának csökkenése miatt módosított – 2001-ben bevezetett – helyi tanterv;
- **H2004** = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004 szeptemberétől érvényes helyi tanterv.

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Bevezető szakasz		Kezdő szakasz		Alapozó szakasz		Fejlesztő szakasz	
2004-2005	H2004	HK2003	HK2001	HK2001	HK2003	HK2003	HK2001	HK2001
2005-2006	H2004	H2004	HK2003	HK2001	HK2003	HK2003	HK2003	HK2001
2006-2007	H2004	H2004	H2004	HK2003	HK2003	HK2003	HK2003	HK2003
2007-2008	H2004	H2004	H2004	H2004	HK2003	HK2003	HK2003	HK2003
2008-2009	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	HK2003	HK2003	HK2003
2009-2010	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	HK2003	HK2003
2010-2011	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	HK2003
2011-2012	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004	H2004

Az iskolában az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és azok óraszámait az alábbi táblázat foglalja össze

a.) Alsó tagozat

Tantárgy	Heti óraszámok évfolyamonként							
	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	heti	éves	heti	éves	Heti	éves	heti	éves
	Óraszám							
<i>Kötelező tanítási órák tantárgyai:</i>								
Magyar nyelv és irodalom	8	296	8	296	8	296	7	259
Idegen nyelv (választható: angol, német, orosz)							3	111
Matematika	5	185	5	185	4	148	4	148
Környezetismeret	1	37	1	37	2	74	2	74
Ének – zene	1	37	1	37	1	37	1	37
Rajz	1	37	1	37	1	37	1	37
Informatika							0,5	18,5
Technika	1	37	1	37	1	37	1	37
Testnevelés	3	111	3	111	3	111	3	111
Kötelező tanítási órák összesen:	20	740	20	740	20	740	22,5	832,5
<i>Nem kötelező (választható) tantárgyak:</i>								
Angol nyelv					2	74	4	148
Tánc	1	37	1	37				
Környezet és egészségvéd.	1	37	1	37	2	74	2	74

b.) Felső tagozat

Tantárgy	Heti óraszámok évfolyamonként							
	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Heti	éves	heti	éves	Heti	Éves	heti	Éves
Óraszám								
<i>Kötelező tanítási órák tantárgyai:</i>								
Magyar irodalom (dráma)	2	74	2	74	2	74	2	74
Magyar nyelvtan	2	74	2	74	1,5	55,5	1,5	55,5
Történelem (honism., etika)	2	74	2	74	2,5	92,5	2,5	92,5
Idegen nyelv (angol, német,)	3	111	3	111	3	111	3	111
Matematika	4	148	3	111	3	111	3	111
Informatika	0,5	18,5	1	37	1	37	1	37
Természetismeret (egészség)	2	74	2	74				
Fizika					1,5	55,5	1,5	55,5
Biológia (egészségtan)					1,5	55,5	1,5	55,5
Kémia					1,5	55,5	1,5	55,5
Földrajz			1	37	1,5	55,5	1,5	55,5
Ének – zene	1	37	1	37	1	37	1	37
Rajz (médiáism., mozgóképk)	1,5	55,5	1	37	0,5	18,5	1	37
Technika	1	37	1	37	1	37	0,5	18,5
Testnevelés (tánc)	2,5	92,5	2,5	92,5	2,5	92,5	2,5	92,5
Osztályfőnöki óra	1	37	1	37	1	37	1	37
Kötelező tanítási órák	22,5	832,5	22,5	832,5	25	925	25	925
<i>Nem kötelező (választható) tantárgyak:</i>								
Emelt szintű angol nyelv	5	185	5	185	5	185	5	185
Környezet és egészségvéd.	1	37	1	37	1	37	1	37

2. Az órateremben nem szereplő, de az oktatási miniszter által kiadott kerettantervi rendeletben meghatározott tantárgyak tananyagát és követelményeit az alábbi tantárgyak foglalják magukba:

- Az egészségtant a 6. évfolyamon a természetismeret, a 8. évfolyamon a biológia.
- Az ember és társadalomismeret, etika a 7. évfolyamon a történelem
- A mozgókép és médiaismeret a 8. évfolyamon a rajz.

3. Az oktatási miniszter által kiadott kerettantervi rendeletben meghatározott szabadon tervezhető órák számával évfolyamonként különféle tantárgyak óraszámait növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

4. Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: matematikához heti 0,5 óra.
2. évfolyam: matematikához heti 0,5 óra.

5. Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A rendelkezésre álló időkeretet a biztos alapozás érdekében gyakorlásra használjuk fel.

6. Iskolánk a nem kötelező (választható) tanítási órákon, az 1-2. évfolyamon „tánc”, az 1-8 évfolyamon „környezet és egészségvédelem”, 3-4. évfolyamon „angol nyelv” tanulását biztosítja az arra jelentkező tanulók számára. Az 5-8. évfolyamon „emelt szintű angol nyelv” tanulását biztosítjuk az eredményes szintfelmérő vizsgát teljesítő tanulóknak.

7. A rehabilitációs órákat jelen órakeret nem tartalmazza, annak mértékét a szakvélemények alapján a fenntartó évente határozza meg.

A fenntartó 8 főként a fogyatékoság típusának megfelelő mértékű rehabilitációs órakeretet biztosít éves döntés alapján az iskola órakeretében, vagy az utazó gyógypedagógiai hálózatból. Az órakeretet úgy kell elosztani, hogy a tanuló a számára szükséges mértékű rehabilitációban részesüljön.

(A kerettantervtől eltérő, valamint a választható tantárgyak tanterveit mellékeljük.)

II. A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

1. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
2. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
3. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
 - A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az iskolaszék évente meghatároz.
4. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

III. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetését az osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják (tantermenként egy-egy): írásvetítő, diavetítő, fali vetítővászon, televízió, videó lejátszó, kazettás magnetofon, CD lejátszó.

2. Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök (tantermenként):
- Képek, betűkártyák, szótagkártyák.
 - Hívóképek.
 - Írott és nyomtatott ABC. (falikép)
 - Kis és nagybetűs nyomtatott ABC. (falikép)
 - Betűsín.
 - Írott kis és nagy ABC.
 - Bábok (min.10 db).
 - Fali tablók:
- * Hangtani ismeretek.
 - * Szavak alakja, jelentése.
 - * A szó.
 - * A mondat.
 - Gyermeklexikon (10 db).
 - Szólások, közmondások könyve.
 - Nemzeti jelképek. (fali tábló)
 - Fali táblák:
 - * Igék.
 - * Az igenév.
 - * A teljes hasonulás.
 - * Mondat.
 - * Az állítmány fajtái.
 - * A jelzők rendszere.
 - * Ok és célhatározó.
 - Történelmi arcképsorozat.
 - Helyesírási szabályzat és szótár (10 db).
3. Az alsó tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök (tantermenként):
- Űrmértékek (cl, dl, l).
 - Demonstrációs óra.
 - Táblai vonalzők.
 - Táblai körző.
 - Számkártyák (1-1000-ig).
 - Helyi értéktáblázat.
 - Kéttányéros mérleg és súlysorozat.
 - Hőmérő.
 - Színes rudak.
 -
4. Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Az idő (oktatótábla).
 - Iskolai iránytű.
 - Magyarország domborzati térképe.
 - Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel.
 - Mágnesrúd
 - Szobai hőmérő.

- Borszeszégő.
- Domborított földgömb.
- Videokazetták:
- * Életközösségek I.
- * Életközösségek II.
- * Életközösségek III.
- * Életközösségek IV.
- * Vadon nőtt gyógynövényeink.
- * Dunántúli középhegység.
- * Dunántúli dombvidék.
- * Alpokalján.
 - Homokasztal.
 - Tanulói kísérleti dobozok (8 db).
 - Ásványok.
 - Magyar nemzet jelképei (fali tabló)
 - Élő természet (dia pozitívok).
 - Testünk (videofilm).
 - Közlekedés szabályai (videofilm).
 - Nagyító.
 - Szűrőpapír.

5. Az alsó tagozatos ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ritmus eszközök: triangulum, xilofon, kisdob.
- Zenehallgatási anyagok hangkazettán vagy CD-n:
- * Magyar népzenei anyag.
- * Gyermekdalok.
- * Himnusz.
- * Szózat.
- * Magyar és rokon népek dalai.
- * Cselekményes zenék - nőikar, férfikar, vegyes kar.
- * Iskolai ünnepek újabb dalai.
- * Európai népdalok.
- * Egyházi énekek.
- * Jeles napok, ünnepkörök dalai.
- * Kórusművek, műzenei szemelvények.

6. Az alsó tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Diapozitívek:
- * Steindl Imre: Országház.
- * Kispaládi parasztház.
- * Thököly vár - Késmárk.
- * Medgyessy Ferenc: Anyaság.
- * Kolozsvári testvérek: Szt. György szobra.
- * Kovács Margit: Szamaras, Sámson dombormű.
- * Szőnyi István: Este.
- * Csontváry Kosztka Tivadar: Mária kútja.
- * Pabló Picasso: Maia arcképe.

- * Ferenczy Noémi: Noé bárkája - gobelin.
- * Cifraszúr, bölcső, csengős népi játék.
- * Hollókői ház.
- * Füstös konyha.
- * Matyó tisztaszoba.
- * Mai lakóház külső és belső képe.
- * Árva vára.
- * Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum.
- * Schaár Erzsébet: Kirakat.
- * Albrecht Dürer: Nyúl, Önarckép - ezüstvessző rajz, Hónapok - Berry herceg óraskönyvéből.
- * Eugène Delacroix: Villámtól megriadt ló.
- * Paul Cézanne: Csendélet.
- * Ferenczy Károly: Festőnő.
- * Fényes Adolf: Testvérek.
- * Vaszilij Kandinszkij: Festmény három folttal.
- * Bálint Endre: Vándorlegény útra kél,
- * Ember alakú butella.
- * Kerített ház - Pityerszer.
- * Botpaládi ház.
- * Faragott, festett, oromzatos ház - Hegyhátszentpéter.
- * Hősök tere.
- * Vajdahunyad vára.
- * Makovecz Imre: Sárospataki Művelődési Ház.
- * Ligeti Miklós: Anonymus.
- * Ferenczy Béni: Bem érem.
- * Götz János: Szarvas.
- * Cseh László: Táncolók.
- * Michelangelo: Ádám teremtése.
- * Ferenczy Károly: Október.
- * Fényes Adolf: Babfejtők.
- * Koszta József: Tányértörölgetők.
- * Glatz Oszkár: Birkózók,
- * Kapatisztító, kunsági gyapjú hímzés, hímes tojás, mézeskalács báb.
- * aratókorsó, tálak, miskakancsó.
- * Magyar koronázási jelvények.

7. Az alsó tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Olló, kés, vonalzó 40 db.
- Mintázó eszközök 20 db.
- Építőkocka (fa).
- Szövőkeret 30 db.
- Csiszolópapír.

8. Az alsó tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Síp.
- Gumilabda (20 db).

- Babzsák (20 db).
- Ugrókötel (20 db).
- Kislabda (20 db).
- Tornapad (3 db).
- Tornaszámolyok (6 db).
- Medicinlabda (10 db).
- Karika (20 db).
- Jelzőszalagok (10 db).
- Ugrószekrény (1 db).
- Dobbantó (1 db).
- Tornaszőnyeg (4 db).
- Bordásfal (10 db).
- Mászókötel (5 db).
- Mérőszalag (1 db).

9. A felső tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Térkép (irodalomtörténeti) (3 db).
- Írói arcképsorozat (3 db).
- Magyar értelmező szótár (5 db).
- Szinonima szótár (5 db).
- Helyesírási tanácsadó szótár (5 db).
- Életrajzi lexikon (5 db).
- Helyesírási szabályzat és szótár (20 db).
- Hanganyag (hangkazetta, CD):
 - * Népdalok, népmesék.
 - * János vitéz.
 - * Mitológiai és bibliai történetek.
 - * Versek (Petőfi, Arany).
 - * A kis herceg.
 - * Görög regék és mondák.
 - * Rege a csodaszarvasról.
 - * Népballadák.
 - * Arany: A walesi bárdok.
 - * Toldi.
 - * Egri csillagok (részletek).
 - * Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály versei.
 - * Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János Jókai Mór művei.
 - * Halotti beszéd és könyörgés.
 - * Ómagyar Mária - siralom
 - * Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Légy jó mindhalálig (rádiójáték).
 - * Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós versei.
 - * Megzenésített versek.
 - Videofilmek:

- * Magyar népmesék.
- * János vitéz (rajzfilm).
- * A Pál utcai fiúk (film).
- * Rab ember fiai (film).
- * Magyar mondák:
 - ◇ Álmos vezér,
 - ◇ A fehér ló mondája,
 - ◇ A szentgalleni kaland,
 - ◇ Botond,
 - ◇ Lehel kürtje,
 - ◇ István megkoronázása.
- * Arany: A walesi bárdok.
- * Ludas Matyi (rajzfilm).
- * Egri csillagok (film).
- * Janus Pannonius emlékére.
- * Mátyás könyvtára.
- * A Corvinák.
- * Balassi, Csokonai: A felvilágosodás.
- * Mikszáth : Szent Péter esernyője (film).
- * Mikszáth prózája.
- * Liliomfi (film).
- * A reformkor I-II.
- * Petőfi.
- * Egy magyar nábob (film).
- * Kárpáti Zoltán (film).
- * A kőszívű ember fiai (film).
- * Halotti beszéd.
- * Légy jó mindhalálig (film).
- * Móricz és a Légy jó mindhalálig.
- * Móricz élete.
- * Nyugat.
- * A fiatal József Attila.
- * Erőltetett menet (film).
 - Könyv:
 - * Népmese gyűjtemények (10 db).
 - * O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások (5 db).
 - * Gabnai Katalin: Drámajátékok (5 db).
 - * Kaposi László: Drámafoglalkozások (5 db).
 - * Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam (5 db).
 - * Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (30 db).
 - * Gárdonyi Géza: Egri csillagok (30 db).
 - * Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője (30 db).
 - * Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (30 db).
 - * Szigligeti Ede: Liliomfi (30 db).
 - Fali tablók:
 - * Hangtan.
 - * A teljes hasonulás.

- * Jelentéstan.
- * Szótan.
- * A szófajok.
- * Jelentés.
- * Szerkezet.
- * Mondattan.
- * Magyar nyelvmlékek.
- * Nyelvcsaládok.
 - Egyéb eszközök:
- * Petőfi (diasorozat).
- * Fogalmazás 5. (diasorozat).
- * Arany János: Toldi (diasorozat).
- * Petőfi, Arany, Vörösmarty (diafilm).
- * A főnév (oktatócsomag).
- * Móricz Zsigmond: Hét krajcár (diafilm)
- * Ady és a nyugatosok, József Attila (diafilm).

10. A történelem tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Falitérkép:
 - * Az ókori Kelet.
 - * Az ókori Görögország.
 - * A Római Birodalom.
 - * Bibliai országok - Pál apostol utazásai.
 - * Magyarország X-XI. sz.
 - * A magyar népvándorlás és a honfoglalás.
 - * Európa Nagy Károly korában.
 - * Magyarország a korai feudalizmus idején.
 - * A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig.
 - * A tatárjárás Magyarországon 1241-42.
 - * A Föld népei a XIV-XV. században.
 - * Magyarország 1526-1606.
 - * Európa a XIV-XV. században.
 - * A feudális Magyarország a XV. században.
 - * Magyarország a XVII. században.
 - * Európa a XVII. század közepén.
 - * Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII. század.
 - * Magyarország Bethlen Gábor korában (1629).
 - * Magyarország népei a XVIII. század végén.
 - * Európa a XVIII. század végén.
 - * A Föld népei a XVI-XVIII. században.
 - * Az 1848/49-es szabadságharc.
 - * Európa a XIX. század második felében.
 - * Európa a XIX. században.
 - * Európa 1815-1849.
 - * Európa az I. világháború idején.
 - * A gyarmati rendszer 1830-1914.
 - * Az Osztrák - Magyar Monarchia 1914-ben.

- * A gyarmati rendszer felbomlása (1917-1975).
- * A Tanácsköztársaság honvédő harcai.
- * Európa a II. világháború idején.
- * Hazánk felszabadulása.
 - Videokazetta:
 - * Az ókori Egyiptom.
 - * Egyiptomi hétköznapok.
 - * Egyiptom, a Nílus ajándéka.
 - * Széthi, a fáraó.
 - * A piramisok.
 - * A kínai Nagy Fal.
 - * Az ókori Hellász.
 - * Görögország.
 - * Az ókori Róma.
 - * Róma és Pompei.
 - * Róma építészete.
 - * A Colosseum, Róma.
 - * Álmos vezér.
 - * Honfoglalás, államalapítás.
 - * Aquincum.
 - * Élet a középkori Európában.
 - * Céh, inas - legény - mester.
 - * A román kori művészet.
 - * A román stílus.
 - * Mátyás király.
 - * Hunyadi János.
 - * Mátyás országa.
 - * Mátyás király könyvtára.
 - * A lovagok, a Hunyadiak.
 - * Mohács.
 - * Magyar ereklyék.
 - * Nagy Szulejmán és kora.
 - * Rákóczi szabadságharca.
 - * A francia forradalom.
 - * Reformkor I-II. rész.
 - * Kossuth élete.
 - * A kiegyezés.
 - * Oroszország a cártól Sztálinig.
 - * Versailles.
 - * A II. világháború.
 - * 1956. október 23.
 - *
 - Egyéb:
 - * Írásvetítő transzparens
 - * Transzparens sorozat az általános iskolai történelem tanításához (5-8. évfolyam).

- * Diapozitív sorozat az általános iskolai történelem tanításához (5-8. évfolyam).
- * A magyar államcímer története (falikép).
- * Magyar történeti áttekintés a honfoglalás idejétől (falikép).
- * A középkori társadalom (falikép).
- * Tanulói egységcsomag az 5. és a 6. osztályos történelem tanításához.
- * Forráscsomag a 7. osztályos történelem tanításához.

11. Az angol nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Chatterbox 1., 2., 3. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta, tesztek, szemléltető képsor).
- Project English 1., 2., 3. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta, tesztek, videokazetta, munkafüzet videokazettához).
- New Project 1., 2. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- Videokazetták:
 - * Muzzy in Godoland
 - * Muzzy Comes Back
 - * Window on Britain
 - * Guide to Britain
 - CD-ROM: Mano angol

12. A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Deutsch für Dich I. (munkatankönyv, hangkazetta).
- Tematikus képek.
- Büderchen komm tanz mit mir (hangkazetta, daloskönyv).
- Schulbus I. (munkatankönyv, hangkazetta).
- ABC kártya (betűkártyák).
- A névelő (fali tabló).
- Gyenge ige ragozása (fali tabló)
- Ping Pong I. (tankönyv, munkafüzet, hagkazetta).
- A névelő (falitabló)
- A főnév szótári alakjai (fali tabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (fali tabló).
- Deutschmobil 1. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- Erős ige ragozása (fali tabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (fali tabló).
- A személyes névmás (fali tabló).
- Az előjárószó (fali tabló).
- A melléknév ragozása (fali tabló).
- A személyes névmás ragozása (fali tabló).
- A főnév ragozása (fali tabló).
- Deutschmobil II. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- A birtokos névmás (fali tabló).
- A melléknév ragozása (fali tabló).
- Németország (falitérkép).

13. Az idegen nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Betűkártyák.
- Szókártyák.
- Nyelvtani táblázatok.
- Tematikus képek.
- Hangkazetták.

14. A felső tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Táblai körző fa (2 db).
- Táblai vonalzó 45^0 -os fából (5 db).
- Táblai vonalzó 60^0 -os fából (5 db).
- Táblai szögmérő fából (5 db).
- Méterrúd fából (5 db).
- Összerakható m^3 (5 db).
- Alaphálók, alapábrák (2 db).
- Nagy matematikusok arcképei (5 db).
- Sík és mértani modellezőkészlet (2 db).
- Száamegyenes, koordinátarendszer (írásvetítő fólia).
- Helyiérték táblázat (írásvetítő fólia)
- Oszthatósági szabályok (falikép).
- Százalékszámítás (falikép).
- Kétkaros mérleg és súlysorozat.
- Hatványozás azonosságai (falikép).
- Halmazok (falikép).
- Derékszögű koordinátarendszer (írásvetítő fólia).
- Lineáris függvény (falikép).
- Másodfokú függvény (falikép).
- Abszolút érték függvény (falikép).
- Mértékegységek (falikép).
- Területszámítások (falikép).
- Kocka, téglatest (testek).
- Űrmérték sorozat.
- Szétszedhető dm^3
- Tükrözés (falikép).
- Terület és kerületszámítások (falikép).
- Négyszögek, kerülete, területe (falikép).
- A kör kerülete, területe (falikép).
- Szögpárok (falikép).
- Hasábok (falikép).
- Eltolás (falikép).
- Pitagorasz-tétele (falikép).
- Az egyenes körkúp, gúla (falikép).
- Az egyenes henger, gömb (falikép).
- Műanyag henger.
- Műanyag kúp.
- Műanyag gúla.
- Műanyag hatszög alapú hasáb.

- Műanyag ötszög alapú hasáb.
- Testek felszíne, térfogata (falikép).
- Algoritmus folyamatábra (falikép).

15. Az informatika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pentium típusú számítógép (15 db).
 - Monitor (SVGA) (15 db).
 - Billentyűzet (15 db).
 - Egér (15 db).
 - CD meghajtó 40x (3 db)
 - Hangkártya + hangfal (3 db).
 - Projektorr (1 db).
 - Modem MR 56 SVS-EX 2 (1 db).
 - Tintasugaras nyomtató (1 db).
 - Fali tablók:
- * A számítógép belső felépítése (IBM - 02)
 - * Az input-output eszközök csatlakoztatása
 - * A billentyűzet.
 - Alapvető programok:
 - * WINDOWS 98 vagy 2000.
 - * OFFICE 97 vagy 2000.
 - * Szoftver az INTERNET hálózatban való működtetéséhez.

16. A természetismeret és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Terepasztal.
- 5-8. osztályos diafilm sorozat a földrajz tanításához.
- 5-8. osztályos írásvetítő fólia-sorozat a környezetismeret és a földrajz tanításához.
- Közvetgyűjtemény.
- 5-8. osztályos táblai vak térképsorozat.
- Hőmérő (15 db).
- Iránytű (15 db).
- Térképjelek.
- Magyarország térképe (falitérkép).
- A Föld éghajlata (falikép).
- A Föld természetes növényzete (falikép).
- A Föld domborzata (falitérkép).
- Földgömb (10 db).
- Tellurium.
- A Föld felszíne (dombortérkép).
- A Föld morfológiai térképe a tengerfenék domborzatával (falitérkép).
- A Föld forgása és keringése (falikép).
- Afrika domborzata és vizei (falitérkép).
- Ausztrália és Óceánia gazdasági élete (falitérkép).
- Afrika domborzata (falitérkép).
- Ausztrália és Új-Zéland domborzata (falitérkép).

- Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei (falitérkép).
- Ázsia domborzata és vizei (falitérkép).
- Európa domborzata és vizei (falitérkép).
- Európa országai (falitérkép).
- Észak-Európa (falitérkép).
- Kelet-Európa (falitérkép).
- Ázsia domborzata (falitérkép).
- Közép Európa (falitérkép).
- A Kárpát-medence domborzata és vizei (falitérkép).

17. A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök.

- Írásvetítő fólia-sorozat (fizika 6-8. osztály).
- Mágneses rúd pár fatokban.
- Táblai mágnes 25 mm-es.
- Fényből áram (videokazetta).
- Részecskemodell (videokazetta).
- Fizikusok arcképcsarnoka (falikép sorozat).
- SI mértéktáblázat (falikép).
- Mágneses készlet (komplett).
- A naprendszer (tabló).
- Lejtőmodell (tanulókísérleti eszköz 10 db).
- Mikolacsó (10 db).
- Mechanikai eszközkészlet (tanulókísérleti eszköz 10 db).
- Nyomás, súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközkészlet (25 db).
- Rugós erőmérő (25 db).
- Kétkarú emelő (5 db).
- Karos mérleg, súlysorozattal (5 db).
- Hőmérő.
- Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet (1 db).
- Kétütemű motorminta (1 db).
- Négyütemű motorminta (1 db).
- Áramátalakító (1 db).
- Csengő redutkor (1 db).
- Dugaszos ellenállásszekrény (1 db).
- Generátor minta (1 db).
- Elektromotor és generátor (4 db).
- Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet) (1 db).
- Transzformátor modell (2 db).
- Mérőműszer (Voltax) (25 db).
- Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására (25 db).
- Sztatikus elektromosságot létrehozó eszközkészlet (25 db).
- Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel) (2 db).
- Prizmatartó (1 db).
- Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára (15 db).

18. A biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Biológiai egységcsomag.

- Bonctű.
- Csíráztató.
- Diapozitívek az 5-8. osztályos biológia tanításához.
- Kézi nagyító (15 db).
- Metszettároló.
- Mikroszkópizáló.
- Lámpa.
- Mikroszkóp.
- Szilvafa virága (modell).
- Burgonya virága (modell).
- Almafa (oktatótábla).
- Rovarok (oktatótábla).
- Lepkék (oktatótábla).
- Sertés koponya.
- Juh koponya.
- Madár csontváz.
- Emlős csontváz.
- Fogtípusok.
- Lábtípusok.
- Szarvasmarha (oktatótábla).
- Házityúk (oktatótábla).
- Erdők legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Fenyő (oktatótábla).
- Erdei pajzsika (oktatótábla).
- Kocsányos tölgy virága (oktatótábla).
- Ehető és mérgező gombák (oktatótáblák).
- Keresztes pók (oktatótábla).
- Mókus (oktatótábla).
- Sün (oktatótábla).
- Szarka (oktatótábla).
- Sertés koponya.
- Róka (oktatótábla).
- Szarvas v. őzágancs.
- Hazai füves területek legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Görény (oktatótábla).
- Sáska (oktatótábla).
- Ürge (oktatótábla).
- Varjú (oktatótábla).
- Folyók, tavak legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Hal (csontváz).
- Béka (csontváz).
- Rák testfelépítése (oktatótábla).
- Fűrge gyík (csontváz).
- Nemzeti parkjaink (falitérkép).
- Fali tablók:

* A sejtagnélküli egysejtűek

* Szivacsok, csalánozók

- * Gyűrűsférgék
- * Puhatestűek
- * Ízeltlábúak
- * Gerincesek
- * Moszatok, zuzmók, mohák, harasztok
- * Nyitvatermők
- * Zárvatermők
- * A lomblevél működése
- * A virág és virágzat
- * Termések, terméstípusok
- * Fásszár keresztmetszete
- * Egyszikű szár keresztmetszete
 - Az emberi bőr (bőrmetszet).
 - Emberi csontváz.
 - Csípőcsont.
 - Csövescsont.
 - Koponya.
 - Emberi torzó.
 - Lapos és csöves csont metszete.
 - Emberi nyelv fogakkal (modell).
 - Légzés (oktatótábla).
 - Szív-modell.
 - Vese (metszet).
 - Az emberi szaporodás (8 db-os oktatótábla).
 - Szem (modell).
 - Hallás és egyensúly szerv (modell).
 - Emberi fejmetszet.
 - Fül (modell).

19. Az egészségtan tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Videofilmek:
 - * Az élelem
 - * Alapvető élelmiszerek
 - * Az izmok és a mozgás
 - * A dohányzás és az egészség
 - * Vigyázz a gyógyszerekkel
 - * Járvány, avagy a gyermek kábítószer, alkohol
 - * Ép testben ép lélek
 - * Az emberi szervezet reprodukciós rendszere

20. A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Kémcső (50 db).
- Főzőpohár (25 db).
- Óraüveg (10 db).
- Borszeszégő (10 db).
- Kémcsőfogó (10 db).
- Vasháromláb (8 db).

- Azbesztháló (8 db).
- Vízbontó készülék (1 db).
- Kalotta molekulamodell (1 garnitúra).
- Pálcika modell (1 garnitúra).
- Mágneses atommodell (1 garnitúra).
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl) (3 db).
- Fali tablók:
- * Atomok elektronvonzó képessége
- * Fémek jellemerősségi sora
- * Periódusos rendszer
- * Elektronhéjak kiépülése
 - Oktatóablak:
- * Fémek reakciói vízzel
- * Fémek reakciói savval
- * Sav-bázis reakció
- * Közömbösítés
- * Redukció a redukáló sorban
- * Peptidkötés
 - Videokazetták:
- * Ismeretlen ismerős a víz
- * Kincsek a homokban és a bányákban
- * A fémek általános jellemzése
- * A víz
- * Az élet elemei
- * Levegő, tenger, kőzet
- * Atom és molekula
- * A víz egy csodálatos nyersanyag
- * A konyhasó
- * Tűzijátéktól a házépítésig
- * A magyar ezüst, az alumínium
- * Az év fém a vas
- * Lidércfény és nitrátos vizek
- * Kénsav a felhőből és a gyárból
- * Szabadon és kötve
- * Atom és molekula
 - Írásvetítő transzparens sorozat a 7. és 8. osztályos kémia tanításához (1 db).

21. Az ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pianínó.
- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag hangkazettán vagy CD lemezen.
- Videofilmek:
- * Tánc típusok.
- * Jeles napok népszokásai.
 - Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök.

22. A felső tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Műanyag, átlátszó hengerek, gúllák.
- Képsíkrendszer a vetületi ábrázoláshoz.
- Táblai körző (fém hegyű).
- 60⁰-os táblai vonalzó.
- 45⁰-os táblai vonalzó.
- 100 cm-es táblai vonalzó.
- Táblai szögmérő.
- Műanyag, átlátszó kocka, téglák.
- Demonstrációs testek (fa).
- Diapozitívek: a kerettantervben a megismertetésre, elemzésre ajánlott műalkotásokról (1-1 db).
- Videofilmek:
 - * Képzőművészet a honfoglalás idején
 - * A román stílus
 - * A gótika
 - * Reneszánsz
 - * XIX. század művészete
 - * XX. század művészete
 - * Pásztorkodás a Hortobágyon
 - * Testbeszéd, gesztus

23. A felső tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Fareszelő lapos 25x200 (15 db).
- Fareszelő gömbölyű 10x200 (15 db).
- Fareszelő fél gömbölyű 25x200 (15 db).
- Vasreszelő lapos 25x200 (15 db).
- Vasreszelő gömbölyű 10x200 (15 db).
- Vasreszelő fél gömbölyű 25x200 (15 db).
- Laposfogó (10 db).
- Kalapács 15-20 dekás (15 db).
- Csípőfogó, gömbölyűcsőrű fogó (15-15 db).
- Fafűrész (illesztő), vasfűrész (15-15 db).
- Lyukfűrész (10 db).
- Kézi fűrő (amerikáner) (4 db).
- Lemezvágó olló (10 db).
- Faliképek a fa megmunkálásáról (5 db).
- Szerelő készlet, gépelemek tanításához (4 db).
- Elektromos szerelőkészlet I-II. (4-4 db).
- Asztali fűrőgép (állványos) (1 db).
- Asztali körfűrész (1 db).
- A gépek (fali tabló) (3 db).
- Kerékpár (1 db).
- KRESZ -tablók (oktató tablók) (1-1 db).
- LEGO-DACTA építőkészlet (4 db).

24. A felső tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ugródomb (1 db).
- Magasugrómérce fém (1 pár).
- Magasugróléc (1 db).
- Maroklabda (10 db).
- Súlygolyó 3 kg (1 db).
- Súlygolyó 4 kg (1 db).
- Tornaszekrény (1 db).
- Gyűrű (1 db).
- Gerenda (1 db).
- Dobbantó (1 db).
- Tornazsámoly (4 db).
- Medicinlabdák (20 db).
- Ugráló kötél (20 db).
- Kézi súlyzók (10 db).
- Mászókötél (5 db).
- Kosárlabda (15 db).
- Kézilabda (5 db).
- Futball-labda (5 db).

IV. A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. A 4-8. osztályos tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 4-8. évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a 4-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
4. Ha a tanuló a 4-8. évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.
5. A nevelőtestület a továbbhaladás szempontjából kiemelten kezeli az anyanyelv és a matematika tantárgyak eredményeit.
Eszerint évet kell ismételnie annak a 4. osztályos tanulónak, aki a tanév végén:
 - anyanyelvből és
 - matematikából elégtelen osztályzatot kapott

6. Az első-harmadik évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott.
7. A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha: az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - o az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - o az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - o egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - o magántanuló volt.
8. A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:
 - 1-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret.
 - 5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret.
 - 7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz.

V. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből - melyet a fenntartó határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét.
3. Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
 - a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
 - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

5. A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból (tantárgyakból) a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
6. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
7. Ha a körzeten kívül tanuló az 1. évfolyamra jelentkezik, vagy ha a 2-8. évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója e vélemények figyelembevételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt értesíteni kell.

VI. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók *folyamatos megfigyelése, szóbeli felelete, írásbeli munkája* vagy *gyakorlati tevékenysége* alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre.

a.) *folyamatos megfigyelés* : (órai munka, aktivitás, füzetvezetés)

Értékelés: szóban (pozitív vagy negatív kritika) egyéni szokásrend alapján

b.) *szóbeli*: felelet, kiselőadás, hangos olvasás, memoriter

Az értékelés szempontjai:

- a lényeg kiemelése,
- logikus, folyamatos előadásmód,
- szakkifejezések alkalmazása,
- az előadás módja (nyelvhelyesség, mondatszerkesztés, hangerő, testtartás, tekintettartás,
- önértékelés,

c.) **írásbeli:**

- egy órai tananyag,
- egy téma zárásának,
- egy tanév ismeretanyagának ellenőrzésére.

Az értékelés szempontjai:

- lényegkiemelés,
- pontos megfogalmazás, logikus felépítés, tagolás, indoklás,
- szakkifejezések, műveletek ismerete, használata,
- gondolatgazdagság,
- egyéni stílus,
- igényes íráskép külalak (külön értékelendő, nem része a tárgyi tudásnak)

d.) **gyakorlati tevékenység:**

- munkadarab készítése, munkafolyamat végzése, kísérlet, rajz, rajz, műszaki rajz, modellezés, testnevelési gyakorlat végzése.

Az értékelés szempontjai:

- igényes tervezés,
- pontos esztétikus megvalósítás
- anyag és energiatakarékosság,

3. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv (a 3-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - az 1-4. évfolyamon, az év végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;
 - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit tartalmazó átfogó témazáró dolgozatot írnak.
4. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban:
 - az ének-zene, a rajz, a számítástechnika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
 - a többi tantárgy esetében egy-egy témakörön belül.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
5. A tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon az alsó tagozatos tanulók esetében legfeljebb egy, a felső tagozatos tanulók esetében legfeljebb két témazáró dolgozatot írátható. A dolgozatok témaköreit és időpontját legalább az ellenőrzést megelőző két órával ismertetni kell a tanulókkal.
6. A hiányzó tanuló a témazáró dolgozatot megfelelő felzárkóztatás után köteles pótolni.

7. Az írásbeli dolgozatokat a megírást követő két héten belül ki kell javítani és annak értékelését az érintett tanulókkal ismertetni kell. A dolgozatokat a tanuló kézhez kapja és a szülővel láttamoztatja.
8. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.
9. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik.
- Az első, a második és a harmadik évfolyamon félévkor és év végén, valamint a negyedik évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük.
 - Félévkor a tájékoztató füzetben, év végén a bizonyítványban értékeljük teljesítményüket az alábbiak szerint:
 - félévkor:
 - - dicséret azokból a tárgyakból, amelyekből a teljesítménye elismerésre méltó
 - felsoroljuk azokat a tantárgyakat, amelyeknél a kívánt mértéktől elmarad, vagy lassabban halad.
 - A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - **Kiválóan teljesítetett**
 - **Jól teljesített**
 - **Megfelelően teljesítetett**
 - **Felzárkóztatásra szorul**
 - A negyedik évfolyamon, év végén, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
10. Az első, a második és a harmadik évfolyamon félévkor és év végén, valamint a negyedik évfolyamon félévkor a tanulók munkájáról az egyes tantárgyak követelményei alapján írásban megfogalmazott részletesebb értékelést is csatolunk.
11. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
12. A 4. évfolyam második félévétől a pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen értékeli, félévkor és a tanév végén az osztályozott tantárgyakból osztályzattal minősíti. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

13. A tanév végi értékelésnél a tanuló egész évi teljesítményét vesszük figyelembe. Az osztályzat megállapításánál a témazáró dolgozatok eredményeit súlyozottan vesszük figyelembe.

14. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kitűnő minősítést az a tanuló kap, aki az adott tantárgyból dicséretre méltóan teljesít.

A minősítés a naplóba, a tanuló törzslapjára és bizonyítványába kerül.

15. Legkésőbb a következő tanév megkezdéséig javítóvizsgát tehet az a 4-8 osztályos tanuló, aki a tanév végén legfeljebb két tantárgyból „elégtelen”, vagy „nem megfelelt” minősítést kapott.

16. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

17. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékeléséhez a szakmai munkaközösségek dolgoznak ki teljesítményszinteket.

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

1. A magatartás és szorgalom követelményrendszerének megállapítása a nevelőtestület feladata.

2. A magatartás és szorgalom minősítésében négy fokozatot használunk.

A magatartás esetében:

példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), a szorgalom esetében:

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítést adunk.

3. A magatartás és szorgalom követelményrendszerét a tanév elején, osztályfőnöki órán ismertetjük a tanulókkal. Az osztályfőnök folyamatosan ellenőrzi a tanulók magatartásában és szorgalmában mutatkozó változást. A tapasztalatokról tájékoztatja a szülőket és a kollégákat. A tanulók magatartását és szorgalmát – az osztályban tanítók javaslata alapján - havonta osztályfőnöki órán a diákokkal közösen megbeszéljük és értékeljük.

4. A tanulók magatartási és szorgalmi minősítését félévkor, illetőleg a tanév végén az osztályfőnök, az osztályban, a napközi otthonban tanító pedagógusok, valamint az osztályközösség véleményének meghallgatásával állapítja meg.

Véleményeltérés esetén a nevelőtestület szavazással határoz. Azonos szavazatszám esetén az osztályfőnök dönt.

5. A magatartás és a szorgalom minősítését félévkor a tájékoztató füzetbe számmal, a tanév végén a törzslapba, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába betűkkel jegyzi be az osztályfőnök.
6. Aki bizonyítványát osztályozóvizsgával szerezte, magatartásból és szorgalomból nem kap osztályzatot.

A magatartás, szorgalom minősítésének alapelvei:

- a. A tanulók társas kapcsolata, iskolai és iskolán kívüli viselkedése:
- tisztelet a felnőttek iránt
 - segítőkész, udvarias magatartás az intézményben dolgozó felnőttekkel és a diáktársakkal szemben
 - a kommunikációs helyzethez igazodó hangnem megválasztása
 - előítélet - és agresszivitásmentes konfliktuskezelés, a másság elfogadása
 - az együttműködési készség megnyilvánulása a közösségben.
- b. Az eredményességre vonatkozó értékek a tanulási - tanítási folyamatban:
- fegyelmezett, kitartó tanulás
 - aktív részvétel a tanítási órákon
 - folyamatos és sokoldalú önművelés
 - a problémamegoldás, a gondolkodás előtérbe állítása a mechanikus tanulással szemben.
- c. Az ÉN-kép harmóniája:
- a reális önértékelés
 - az önismeret folyamatos fejlesztése
 - az identitástudat kifejezése, tisztelete.
- d. A biológiai lét értékei szerinti viselkedés:
- az élet minden formájának tisztelete
 - a természeti és tárgyi környezet óvása, tiszteletben tartása, értékeinek megőrzése
 - az egészséges életmódra való törekvés.

A magatartás minősítése a tanulók személyiségjegyeinek figyelembe vételével

A tanulók szorgalmának, magatartásának, fegyelmezettségének értékelése igen nagy körültekintést, mély humanitást, következetességet, felelősségteljes magatartást kíván minden nevelőtől. A tanuló mindenkor érezze, hogy magatartása, viselkedése, egész emberi lényé fontos, figyelemmel kísérik, értékelik.

P é l d á s magatartású az a tanuló, aki

- az iskolai házirend szabályait p é l d a m u t a t ó a n betartja
- viselkedése, hangneme társaival és a felnőttekkel szemben követésre méltó,
- az osztály és az iskolai közösség munkájában aktívan részt vesz, vagy
- a rábízott feladatokat lelkiismeretesen elvégzi
- óvja az iskola és környezete értékeit
- lehetőségeihez mérten igyekszik az egészséges életmód szabályai szerint élni.

J ó magatartású az a tanuló, aki

- az iskolai házirend szabályait betartja
- viselkedése, hangneme megfelelő
- az osztályközösség munkájában részt vesz
- óvja az iskola és környezete értékeit,
- lehetőségeihez mérten igyekszik az egészséges életmód szabályai szerint élni.

V á l t o z ó magatartású az a tanuló, aki

- az iskolai házirend szabályait esetenként megszegi
- viselkedése, hangneme kifogásolható, előforduló hiányosságait figyelmeztetésre megkísérli korrigálni
- az osztályközösség munkájában csak felszólításra vagy vonakodva vesz részt
- az iskolát és környékét nem tartja értéknek, így azok megőrzéséhez csak külső ráhatás esetén járul hozzá.

R o s s z magatartású az a tanuló, aki

- az iskolai házirend szabályait gyakran megszegi
- fegyelmezetlen, normasértő viselkedésével állandóan konfliktus helyzeteket teremt mind társai, mind a felnőttek körében
- az iskolai, közösségi élet szervezésében egyáltalán nem vesz részt, sok esetben hátráltatja azt
- magatartására az agresszivitás, az előítélet, a csúnya beszéd jellemző
- az iskola és környezete értékeit nem tekinti sajátjának, azokat rongálja.

A szorgalom minősítésének alapelvei a tanulók személyiségjegyeinek figyelembe vételével

- a. Tanulmányi munka
- b. Önállóság szintje
- c. Kötelességtudat
- d. Érdeklődés

P é l d á s szorgalmú az a tanuló, aki

- a.
 - iskolai feladatait képességeinek megfelelően maradéktalanul elvégzi
 - igényli tudása bővítését, eredményességét önműveléssel erősíti
 - munkavégzése folyamatos, megbízható
- b.
 - önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres
- c.
 - kötelességtudata magasfokú, munkatempója állandó
- d.
 - érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed
 - egyes tárgyakban teljesítménye kimagasló.

J ó szorgalmú az a tanuló, aki

- a. - figyel az órákon, feladatait lelkiismeretesen elvégzi
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- b. - irányítással tudását önműveléssel erősíti
- c. - kötelességtudata megfelelő
- d. - érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

V á l t o z ó szorgalmú az a tanuló, aki

- a. - munkáját változó intenzitással végzi, figyelmetlen
- tudása gyarapítására nem törekszik
- b. - önállótlán, csak utasításra dolgozik
- pontatlanul ellenőrzi önmagát
- c. - kötelességtudata változó
- d. - szétszórtság jellemzi, figyelme nem tartós.

H a n y a g szorgalmú az a tanuló, aki

- a. - figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el
- b. - önállótlán, utasításra is vonakodva dolgozik
- c. - nem törődik kötelességeivel
- d. - érdektelenség, közöny jellemzi.

A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki a tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, ill. hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, ill. jutalmazza.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki:

- tanulmányi versenyeken kiemelkedő helyezést ér el
- eredményes kulturális tevékenységet folytat
- kimagasló sportteljesítményt ér el
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A jutalmazás formái:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- napközi - vezetői
- igazgatói
- tantestületi

Egyéni jutalmazási formák:

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi, és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bejegyezni.

Ezek a tanulók a tanév végén:

- könyvvel
- oklevéllel
- „Az évfolyam első tanulója” cím elnyerésével
- „Az év tanulója” cím elnyerésével
- a Rákóczi - oklevél odaítélésével jutalmazhatók.

Három különböző tantárgyból kapott szaktanári dicséret esetén nevelőtestületi dicséretben részesülhet a tanuló.

Az a tanuló, aki intézményi szinten is kiemelkedő teljesítményt nyújt, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veheti át.

A jutalmazásokat, okleveleket az intézmény hirdetőtábláján helyezük el és az iskolarádióban is kihirdetjük.

RÁKÓCZI - OKLEVÉLBEN nyolc év kiemelkedő teljesítményéért (példás magatartás, példás szorgalom, kimagasló tanulmányi és közösségi munka) részesülhet a tanuló.

Csoportos jutalmazási formák:

- anyagi hozzájárulás jutalomkiránduláshoz, színház illetve kiállítás látogatásához.

Fegyelmi intézkedések

Az iskola a fegyelmi intézkedések során a fokozatosság elvét alkalmazza. Alkalmazásukkal a nevelési célok minél hatékonyabb megvalósítását tűzi ki célul.

Az a tanuló, aki kötelességeit enyhébb formában és rendszeresen megszegi, fegyelmező intézkedésben részesítendő.

Fegyelmező intézkedések:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- napközivezetői figyelmeztetés
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés

A fegyelmező intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetébe és az osztálynaplóba be kell írni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkenesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A közoktatási törvény 76 - 77. §-ai szabályozzák a tanulók fegyelmi és kártérítési felelősségét.

Ezek alapján a fegyelmi büntetés lehet

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, ill. megvonása
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz, iskolába.

A felelősségre vonás eljárás módjára és formájára nézve a törvény illetve a házirend rendelkezései az irányadók.

A tanulói hiányzás igazolása

A tanuló köteles a tanítási órákról és az iskola által szervezett rendezvényekről való távolmaradását az időtartamra vonatkozó szülői vagy orvosi igazolással igazolni. Az igazolás módját a házirend tartalmazza.

A szülő tanévenként **három** tanítási napról való távolmaradást igazolhat. A tanuló számára előzetes távolmaradási engedélyt a szülő írásban kérhet. Az engedély megadásáról tanévenként 3 napig az osztályfőnök, ezen túl az igazgató dönt.

A döntés során figyelembe kell venni a tanuló tanulmányi előmenetelét, magatartását, eddigi mulasztásainak mennyiségét és azok okait.

A tanuló tanítási óráról való késését és hiányzását a pedagógus az osztálynaplóba, az osztályfőnök pedig a tájékoztató füzetbe bejegyzi. A mulasztott órák heti összesítését és igazolását az osztályfőnök végzi.

Az igazolatlan mulasztások hátterének felderítésében az osztályfőnök a gyermekvédelmi felelőssel együtt jár el, kezdeményezik a tankötelezettség megszegésére vonatkozó szabálysértési eljárást.

VII. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a feladattudat kialakításán túl, a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A házi feladatot úgy kell kijelölni, hogy azt a tanuló önállóan el tudja végezni.
- Az írásbeli és szóbeli házi feladat mennyiségénél, nehézségi fokánál figyelembe kell venni a tanulók képességeit.
- A házi feladatot a következő tanórán ellenőrizni kell.
- A tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

C) A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2004. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2004. szeptember 1. napjától az első évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen program határozatlan ideig érvényes.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A 2008-2009. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes - minden fejezetre kiterjedő - felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.
3. A nevelőtestület felkéri a szülői közösség képviselőit, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását a 2007/2008. tanév lezárását követően átfogóan elemezze.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület létszámának egyharmada
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a diákönkormányzat;
 - az iskola fenntartója tehet javaslatot.
2. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az igazgatóhelyetteseknél;
 - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél;
 - a városi könyvtárban;
 - az iskolával kapcsolatban álló óvodákban.

D) A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. A pedagógiai program kiegészítését a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a 2005 év szeptember hó 7. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Székesfehérvár, 2005. szept.7.

.....
 az iskolai szülői munkaközösség
 megbízott képviselője

2. A pedagógiai program kiegészítését az iskola diákönkormányzata a 2005. év szeptember hó 7. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Székesfehérvár, 2005. szept. 7.

.....
az iskolai diákönkormányzat
megbízott képviselője

3. A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2005. év. szeptember hó 8. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Székesfehérvár, 2005. szept. 9.

.....
igazgató

4. A II Rákóczi Ferenc Általános Iskola pedagógiai programját Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Képviselőtestülete..... év hó napján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt: Székesfehérvár, 2004. hó.....nap

.....
polgármester